

J. E. Arkivyskupo Richard J. Cushing Laiminimas Ir Sveikinimas LDS Ir "Darbininkui"

ARCHBISHOP HOUSE
LAKE STREET
Brighton 35, Mass.

October 17, 1945

Rev. Francis M. Juras, President
St. Joseph's Lith. R. C. Ass'n of Labor
366 West Broadway
South Boston 27, Mass.

My dear Father Juras:

It is my happy privilege to join the Lithuanians in commemorating the 30th anniversary of St. Joseph's Lithuanian R. C. Association of Labor and its semi-weekly newspaper "Darbininkas".

The purpose of this Organization is to diffuse the teaching of the Papal Encyclicals on labor through the medium of its publications, especially of "Darbininkas". In editorials and featured articles you have consistently fought false isms and ideologies detrimental not only to Church and state. The Association, through its publication "Darbininkas" (The Worker) has been a militant defender of the faith — a protector of the rights of the working man — and a crusader against the destructive teachings.

Those whose fathers worked fifty to sixty hours a week for a slave wage know how much labor associations have accomplished for the laboring man and his family. They know, too, that these gains have been made within the framework of democracy by education, arbitration, and benevolent legislation. They have no patience with atheistic Communism that would strip man of his dignity and his rights and make him the pawn of tyrannical party leaders.

The Lithuanian men of labor offer no exchange of tyranny for bread. Rather they offer the Encyclicals of the Popes as a guide to the fullness of life. They pledge the worker both bread and freedom. They preserve his dignity and his rights.

I heartily commend the St. Joseph's Lithuanian R. C. Association of Labor for its humane labor activities, its fine Catholic publications and its defense of the Church and true democracy. And lest you forget my heart goes out in sympathy to the Lithuanian People for their suffering brothers in the homeland. Seemingly abandoned by all, they now live and die under the heel of Russia. Deprived of their freedom, they are the victims of power gone mad. I hope that the zeal of American Lithuanians for right and justice may help to awaken the conscience of the world and bring to their brothers peace and freedom.

To the suffering Lithuanians of Europe and to the militant Godfearing Lithuanians of America, I give my blessing and prayerful affectionate greetings.

Devotedly yours,
† RICHARD J. CUSHING, D. D.,
Archbishop of Boston.

Žuvo 7 Asmenys Laivų Katastrofoje Nuskandino Žvejų Laivą

Boston, Mass., spalio 22 — Vakar J. V. transportinis laivas "Barry" nuskandino Bostono žvejų laivą Medfod. Toje katastrofoje užmušta vienas žvejis ir šeši žvejai dingo.

Toji nelaimė įvyko 122 mylios į šiaurę nuo Nantucket.

Spėjama, kad tie šeši dingusieji buvę nuskandę, nes per 12 valandų jų ieškojo ir niekur nesurado. Žvejų laivą važiuojo 17

kad buv. prezidentas Hooveris kalbės apie naują Europos santvarką, telegrama paprašė, kad Hooveris nepamirštų ir Lietuvos reikalų, ir jis jos nepamiršo.

De Gaulle Pergalė Prancūzų Rinkimuose

Paryžius, spalio 22 — Nors dar pilnai nesužinota rinkimų rezultatai, tačiau pirmieji daviniai rodo, kad tauta remia gen. De Gaulle, kuris yra pasiūlęs paruošti naują konstituciją ir praplėsti seimo galią.

Katalikai ir socialistai gauna daugiau balsų, o komunistai smunka žemyn.

PRELATUS JONAS AMBOTAS,

svč. Trejybės lietuvių par., Hartford, Conn., klebonas, nuo pat LDS ir organo "Darbininko" įkūrimo yra stambus rėmėjas ir Garbės narys, atvyko į 30-ties metų gyvavimo sukakties koncertą. Pažymėtina, kad į koncertą atvyko traukiniu, atlaikęs dvejus šv. mišias savo parapijos bažnyčioje, ir važiuodamas parašė sekančią sveikinimą:

"Lietuvių Darbininkų Sąjungai, josios organui "Darbininkui" visam štabui ir bendradarbiams, sulaukus 30-ties metų sukakties, nuoširdus sveikinimas ir linkėjimai.

Prelatas J. Ambotas"

Prie šių sveikinimų ir linkėjimų Prel. Jonas Ambotas pridėjo dovanėlę — \$30.00 čekį. Nuoširdžiai dėkojame Garbingajam Vadui už sveikinimus, linkėjimus ir dovanėlę.

Prelatas J. Ambotas tuoj po koncerto grįžo 6:30 val. vakare traukiniu iš Bostono į Hartfordą.

Jung. Valstybės Nepripažįsta Rusijai Lietuvos Užgrobimo

Berlynas, Vokietija, spalio 22 — Teisėjas Robert H. Jackson, Jung. Valstybių prokuroras karo kriminalistų teisme Vokietijoje, pasirašė paruoštą kaltinamąjį 24 nacių vadams ir septynioms svarbiausioms organizacijoms, pareikšdamas, kad Jung. Valstybės niekad nepripažino ir nepripažįsta sovietų Rusijai užgrobtų kraštų: Lietuvos, Latvijos, Estijos ir kitų.

Teisėjas Jackson tokį pareiškimą apie Pabaltijo valstybes padarė todėl, kad būtų visiems suprantama, jog Jung. Valstybės nekeičia savo politikos link Pabaltijo valstybių ir kitų kraštų, kuriuos sovietų Rusija ginklu ir apgaule užgrobė ir dabar savinasi.

Toks teisėjo Robert H. Jackson pareiškimas nusteina kaipuriuos laikraštiniuose, nes jie buvo bepradedę tikėti sovietų Rusijos agentų propagandai, būk Pabaltijo valstybių klausimas jau seniai išspręstas.

Taigi, matyt, teisėjas Jackson, pasirašydamas kaltinamąjį aktą, tiksliai pridėjo pastabą, jog Jung. Valstybės nepripažįsta Pabaltijo valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos užgrobimo.

Anglijos vyriausybė ir jos atstovas taip pat davė suprasti Rusijai, kad nepripažįsta Pabaltijos valstybių užgrobimo.

Sovietų Rusija, jeigu ji tikrai trokšta įgyvendinti teisingą taiką pasaulyje, tai ji pirmiausia turi atstatyti tas valstybes, kurias ji užgrobė po susitarimo ir sutarties pasirašymo su Hitleriu. Pabaltijo valstybės laikėsi griežto neutralumo. Jos tik gynė savo teises, jų niekad neišsižadėjo ir neišsižadės. Be to, ir sovietų Rusija sutartimis prieš 1939 m. yra pilnai užtikrinusi Pabaltijo valstybėms neliečiamybę. Rusija, jeigu ji laikosi nors mažiausio teisingumo, turėtų pamiršti 1940 m. "rinkimus", kuriuos ji ir jos agentai klasingu būdu, prieš Pabaltijo piliečių valią pravedė.

6 Milijonai Kareivių Grįš Namus

New York, spalio 22 — Vice Adm. Emory S. Land, karo reikmenų pristatymo administratorius, sako, kad iki geg. mėn. 1946 m. bus sugrąžinta 6 milijonai kareivių iš užjūrio į namus.

Gausi Minia "Darbininko" Priešelių Jubiliejiniame Koncerte

Artistė Ramoškaitė Lietuviškos Dainos Aidais Žavėjo Svečius Ir Viešias

So. Boston, Mass. — Sekmadienį, spalio 21 d., 1945, South Boston High School Auditorijoje įvyko "Darbininko" ir LDS 30-ties metų gyvavimo sukakties jubiliejinis koncertas. Į koncertą prisirinko gausi minia svečių ir viešnių, kurie savo atsilankymu parodė prietelišką atsinešimą į LDS ir "Darbininką".

Svečių ir viešnių tarpe matėsi mūsų garbingieji dvasios vadai, profesionalai, biznierių, darbininkai, motinos, tėvai, dukterys ir sūnūs, kuriems artimai prie širdies buvo ir yra šios organizacijos ir jos organo kovos ir veikimas, ypač šiais laikais, kada tėvų žemė šaukiasi dangaus, šaukiasi broliškos pagalbos rankos ir tą jų balsą tiekia koplčiausiai šio jubiliejaus lauretas — "Darbininkas".

Programa pradėta šios šalies himnu. Įžangos žodį tarė rengimo komisijos pirmininkas Pranas Razvadauskas, L. Vyčių centro pirmininkas. Sveikina dalyvius ir kviečia kun. P. M. Jura, LDS Centro pirmininką, apibudinti šio sugebimo, šių iškilmių reikšmę. Kun. P. M. Juras turiningoje savo kalboje pažadėjo apibudinti LDS veikimą jos gyvavimo laikotarpyje, pažymėdamas džiaugsmą, reikšmę ir troškimus. Kiekvienas, kurs iš klausos kalbėtojo kalbos, turėjo pilną vaizdą ir reikšmę L. D. S. ir "Darbininko" veiklos išvijoje ir kokius vaisius toji veikia neša kovose dėl Lietuvos nepriklausomybės.

Dainų programai pildyti buvo pakviestos, be dainininkės Birutos Ramoškaitės dar ir kolonijū bei parapijų žvaigždės. Pirmąjį dainų numerį pildė Lawrence sesutės Izabelė ir Bernice Zalubaitės. Joms savo reikiams pasitarnavo muz. P. Sako džiazo populiarią "Cowboy" lygūmų dainą. Čia pat pasirodė smuikininkė Alirodė Dr. J. Antanėlis ir Ancepanina Grabijolūtė. Jiem

akompanavo art. R. Juška. Jiedu gan gražiai dainavo ir net pakėlė publikos giliai glūdinčią šypseną. Trečioji grupė buvo iš Providence — duetas — Juzė Vaitkūnaitė ir Ona Lukšytė. Jom akompanavo muz. V. Stasevičius. Jų švelni dainelė priminė dū-prietelišką atsinešimą į LDS ir "Darbininką".

Sekanciuoju numeriu išsiriškiavo Lawrence liet. par. vyrų choras ir solistė Stela Raznauskaitė su dirigentu P. Saku. Jie sudainavo "Student Prince" Serenadą. Pastebėjus tą vyrų būrį, norėjosi sakyti, kas sako, kad trūkumas vyrų dainininkų?!... Jie truktelėjo iš savo gilių krūtininių šaliapiniškai. Solistė Raznauskaitė savo dalį atliko gražiai, kaip priklausau kolonijos žvaigždutei.

Scenoje vaizdai mainosi, dainininkai keičiasi, dainos įvairumai dideli, bet vis dar kažko laukiama. Ir štai estradoje pasirodė artistė Riruta Ramoškaitė. Sutikta šiltu rankų plojimu ir davus ženklą savo kompanistui Mr. Harvey Davis, ji užtraukė "Mano Deimantas — Žilevičiaus. Tą užbaigus ir jai atsidėjus katutėmis ji sudainavo dar dvi — "Prisipažinimas", Šalinaitės ir "Mačano Rožė", Kačanausko. Po šių dainelių publika buvo pagauta ir siuntė jai katutėjų pluoštą. Ji atsidėjo dainele.

Uždaro scenos uždanga ir audiencija pabiro penkių minučių pertraukai. Tos penkios minutės tai tik mostelėjimu rankos esant ir pranyko. Štai prisikleidė uždanga ir pasimarpė Trio — Paulina, Teresė ir Yvonne Busquet. Jos su reikiams pasitarnavo gitaros pagalba gražiai pabernice Zalubaitės. Joms savo reikiams pasitarnavo muz. P. Sako džiazo populiarią "Cowboy" lygūmų dainą. Čia pat pasirodė smuikininkė Alirodė Dr. J. Antanėlis ir Ancepanina Grabijolūtė. Jiem

Jung. Valstybės, Britanija Pareiškė Protestą Rusijai

Londonas, spalio 22 — Jung. Valstybės ir Didžioji Britanija pareiškė protestą Rusijos vyriausybei dėl jos pasiūlytos prekybos sutarties su Vengrija, pagal kurią Rusija turi gauti iš Vengrijos iki 50 nušimčių jos industrijos gaminių ir transportacijos per 5 metus.

Rusija neturėjo jokios teisės tokią sutartį daryti

be kitų Sąjungininkų Kontrolės Komisijos žinios ir sutikimo. Tačiau ji tai padarė.

Kaip žinoma, Rusija be Sąjungininkų žinios padarė sutartį ir su Austrija. Tai yra visiškai nesiskaitymas su Sąjungininkais. Ji viena daro taip, kaip jai patinka, kad tik įsigalėti rytinėje Europoje.

IVAIRIOS ŽINIOS

Iš Jubilejinio Koncerto

Pradžią 1-mame puslapyje niste Theresa Welch. Ji sugrojo "The Gypsy Street..." ir "Kur bazužė samanota". Reikia pažymėti, kad Alice turi gražią techniką jos valdyje smuikas ir jai šviečia graži ateitis ir linkėtina pasisekimo.

Sekančių programos numeriu vėl pasirodo šio rengimo žvaigždutė artistė Biruta Ramoškaitė. Ji tikrai artistiška užtraukė iš gilumos savo širdies — "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka... Giliai išklauses tos jaudinančios dainelės melodijos, to gilaus artizmo, kurį pasiuntė gausiai audiencijai dainininkė, rodos, ir matai dvasioje to Nemunėlio krantus ir ten graudžiai beraudančią motinėle... Nereikia nei aiškinti ko ten motinėle verkia... nereikia aiškinti nei kodėl toji sengalvėlė taip tykiai verkia, kad ir tykusis Nemunėlio tekėjimas jos verksmo neišryškina... Po to, antrąją dainininkė dainelę pasiuntė greitojo tempo ir visus vėl nuteikė linksma šypsena, tai buvo "Man Isakė Motinėle"... Pasiopylė gausybės katučių ir ji pažino savo audiencijos pulsą. Trečioji iš eilės jos daina sekė — "Mano Gimtinė — Kačanauskė. Ši daina, ar teisingiau tariant, dainininkė šia daina, taip puikiai užsirekomendavo, kad ji atrodė, kaip Joana d'Arc, kada ji savo daina skrajojo po tėviškės laukus, kėlė iš kapų milžinus užmigusius amžiams. Ji tartum pakėlė balsą už tėvų žemės išlaisvinimą. Taip galima būtų just, kad jos širdelė plaka lietuviškuoju krauju, ir štai blykstelėjo momentas, kad ji tos vargstančios Lietuvos atodūsiu atsiduso ir tartum kvieste kvietė ištiesti ranką broliams lietuviams išsklaidytiems po šalis plačiau. Jos tą širdies suvirpėjimą juto visa audienci-

ja ir štai jai gražiąją gėlių puokštę; tartum, atlyginimą už tą giliai prasmingą dainą įteikė nuo William Arthur Reilly, kandidato Bostono miesto mayorus, p. Ona Ivaškiene.

Po tų gilių jausmų sujudimo, rodos, Lietuvos žemės stiprūs sargai įmaršavo scenon Lawrence vyrų būrys ir užtraukė Oi rūta ir dar vieną kitą. Stiprūs jų balsai, tartum, sunkioji karo lauko artilerija rodė dainos pajėgumą. Čia pat mainosi programos numeris ir tarp vyrų ir jų priešakyj atsiranda ir vėl artistė Ramoškaitė ir traukia visi sutartinai "Italian Street Song" iš Operos "Naughty Marietta". Šis operetės žiupsnelis taip vykusiai buvo sudainuotas, kad grupė turėjo ir vėl atkartoti. Katutėmis jiems buvo padėkota.

Artistė sudainavo keletą dainelių priedo ir tai linksmesnio pobūdžio. Jai tas sekėsi ir ji gražius paliko įspūdžius dalyvavusių svečių ir viešnių tarpe.

Pasibaigus programai pirm. Pr. Razvadauskas perskaitė du sveikinimus, kurie buvo įteikti ten pat koncerte — Mons. J. Ambro su 30 dol. dovanėle ir LDS 65 kp., Nashua, N. H., su 25 dol. dovanėle.

Taipgi įvyko laimėjimo dovanų traukimas. Bus paskelbta atskirai.

Programa baigta Lietuvos himnu. Rap.

Tremtiniai Pagerbė Savo Draugą

Stockholm (LAIC) — Liepos 26 d. minėjo 50 metų gimtadienį švedų Dr. Nils Brolins. Iškilinėse dalyvavo apie 200 svečių, jų tarpe lietuviai, latviai ir estai.

Jubilatas savo gimtadienį pagerbė nauju atsišaukimu už Baltijos atbėgėlių būklės pagerinimą:

liepos 23 d. "Soedermanlands Laens Tidning" idėjo jo straipsnį, "Baltiečiai — Posūniai Atbėgėlių Tarpe". Pažymėjęs, kad baltiečiai bėgo nuo dviejų didžiųjų totalitarinių kaimynų, Dr. Brolins pasipiktino švedijos vyriausybės elgesiu - leidimu rusams lankyti stovyklas. Baltijos atbėgėlių laivų išdavimu Rusijai, bei karaliaus pareikštu pageidavimu, kad Baltijos bėgliai "grįžtų į savo gimtines".

Jis pažymi, kad švedų visuomenės suteiktos stipendijos ir pagalba tremtiniam tēra nuotrupos "nesuderinamos su švedų tautos didingumu. Tegul mes esame mažą tautą be išteklių, betgi visvien mes neturėtume paneigti teisybės ir žmoniškumo dėsnių."

Kiniečių Raudonoji Armija Pasitraukė į Yangtze Upės Šiaurę

Chungking, Kinija, spalio 22 — Kiniečių komunistų armija, kuri buvo smarkiai susikirtusi su Kinijos centralinės vyriausybės kariuomene rytinėje centralinėje Kinijoje, traukiasi į Yangtze upės šiaurę — Kiangsū ir Anhwei provincijas.

Iš Chungking praneša, kad nepaskelbtame kare komunistų su centralinės valdžios karo jėgomis buvo pastebėti lėktuvai su raudonomis žvaigždėmis ir rusai kareiviai dalyvavo kautynėse.

Komunistų raudonųjų armijos pasitraukimas esąs ženklas, kad jie siekia taikos su centraline vyriausybe.

KAS KĄ RAŠO?

New York (LAIC) — Amerikiečių laikraštis "Amerika" rašo, kad lietuviai nori išsilaisvinti iš bolševikų jungo ir kad ukrainiečiai tam lietuvių laisvės troškimui simpatizuoja.

— Komentuodami Maskvos užsimojimą — vieną Chicagos profesorų padaryti Lenkijos ambasadoriumi Washingtone, lenkai savo laikraštį "Gwiazda Polarna" juokauja, girdi, kas čia tokio, juk lenkai pratę sveltintaučius turėti savo vadais; ir vyriausias vadas Pilsudskis buvęs lietuviu.

— Kalbėdamas apie katalikybę Rytų Europoje, "Przewodnik Katolicki" pažymi, kad 80% Lietuvos gyventojų buvo katalikai.

— "Amerika - Echo" reiškia pasitenkinimą, kad lietuvių spauda paminėjo jų redaktorės mirtį. Tas pats laikraštis, kalbėdamas apie vidurinės Europos ūkinis reikalus, pabrėžia, kad Lietuva yra ūkinis - prekybinis kraštas, paskutiniu metu plėtes medžio, celiuliozos ir popieriaus pramonę, o taipgi pradėjęs vilnionių ir medvilnės audinių pramonę.

"Gwiazda Polarna" nepatenkinta, kam LAIC savo biuletenyje priminė, kad laimėjimas ties žalgi-

KUN. PRANCIŠKUS JUSKAITIS, Cambridge lietuvių parapijos klebonas, LDS organizacijos Garbės narys, Centro valdybos narys ir buvęs "Darbininko" administratorius jo sunkiausiais gyvenimo metais. Yra tai nuoširdus, dosnus ir stambus LDS ir "Darbininko" rėmėjas.

Lenkijoje Siaučia Baisus Teroras

New York Times korespondentas, sugrįžęs iš Lenkijos, rašo tame laikraštyje, kad Lenkijoje siaučia baisus teroras. Lenkai areštuojami ir įkalinami be jokių aiškių nusikaltimų, o tik todėl, kad yra ištariami esą komunistų dominuojamai valdžiai opozicijoj.

Korespondentas sako, kad Lenkijoje dabar yra tarp 60,000 ir 80,000 politinių kalinių, o kaikurie observatoriai mano, kad jų yra iki 100,000. Buvusi volkiečių koncentracijos stovykla Oswiecim vėl atidaryta ir ji yra aptverta vieliomis ir elektrizuota.

Žemės ūkio Kolektivizacija Lenkijoje

New York (LAIC) — Vietinės lenkų spaudos pranešimu, Maskvos okupantai ir Lenkijoje vykdo žemės ūkio kolektivizaciją. Visur steigiami kolchozai bei sovchozai, kurie apima tiek žemės ūkio produktų gamybą, tiek jų perdirbimą.

Organizaciniu požiūriu, kolektivizaciją vykdo taip vadinamoji "Valstiečių Sąjunga". Šioji sąjunga organizuoja ūkinis kooperatyvus, traktorinės stotis, rūpinasi kolektyviu gyvulių auginimu, ir t.t.

Pereitais metais pradėta vykdyti žemės reforma. Lenkijos ūkininkams sąmoningai išskyrė juokingai mažus plotus — vidutiniai 12-13 akrių. Be to, per visą Lenkiją jaučiasi didelė stoka sėklų, arklių, padargų ir trašų.

Susidarė padėtis, kame ūkininkas savarankiškai išsilaikyti negal ir noroms - nenoroms turi dėtis prie Valstiečių Sąjunga, vadinasi stoti į kolchozus.

Keli mėnesiai atgal, komunistų kontroliuojama riu buvo ne lenkų, o lietuvių... O faktas lieka faktas, juk Vytautas buvo vyriausioju tų kautynių vadu bei planuotoju.

spauda pranešinėjo, kad sąjungos narių skaičius jau prašoko 200,000.

Už teisę būti kolchoze, valstiečiai moka nemažą kainą — moka už traktorius ir talką mašineriją, moka duoklę produktais kariuomenei ir miestams, neša kolchozo išlaikymui išlaidas, moka už amortizaciją kolchozo inventorių, sėja ir t.t.

Be to, privalo atidėti "neliečiamą atsargą", apmokėti kolchozo administracinio aparato išlaikymą. Ir tik atliekamus trupinius gali laisvai pardavinėti.

Netenka stebėtis, kad milžiniška lenkų valstiečių dauguma prieš vykdomą kolektivizaciją yra griežtai nusistačiusi. Per visą Lenkiją eina bruzdėjimas su neretai pasitaikančiais kruvinais susirėmimais.

Maskvinės Lenkijos Diplomatiniai Atstovai

New York (LAIC) — Lenkų valdžiai Londone susilikvidavus, jos užsieninės pasiuntinybės pradėjo periminti Maskvai patikimi žmones.

Taip pasiuntiniu Anglijai liko paskirtas p. Strausburger, dar tik neperseniai buvęs tautinės lenkų valdžios nariu, o Charge d'Affairs pareigas Washingtone apsiėmęs eiti Janusz Zoltowski.

Pastarasis, dar tik neseniai, toje pat pasiuntinybėje, ėjo pareigas finansinio patarėjo. Tarp kitko, Zoltowski yra vienintelis lenkų diplomatinio korpuso pareigūnas Amerikoje, sutikęs tarnauti naujai Varšuvos valdžiai.

P. Strausburger buvo vienu iš lenkų delegacijos narių rusų - lenkų 1921 metais taikos sutarčiai Rygoje sudaryti. Jo pašas figuroja po taikos sutartimi. Kiek vėliau, jau Pilsudskio laikais, Strausburger ėjo pareigas lenkų komisaro Danzige.

AUSTRIJOJE GYVENA ŽINOMAS VILNIAUS KRAŠTO PEDAGOGAS

(LAIC) — Lenkų okupacijos metu Vilniaus krašte gražiai darbavęsis kun. Zajančauskas vėliau įstojęs į pranciškonų vienuolyną, dabar gyvena Austrijoje. Ten pat šiuo metu gyvena ir Lietuvos pranciškonų provincijolas tėv. Benediktas Bagdonas. Bavarijoje dabar yra net 22 Lietuvos pranciškonai, o Italijoje — 10. Vienas iš gyvenusių Vokietijoje, tėv. Tarciz. Garbukas karo metu buvo sužeistas.

Naujas Švedų Pasiuntinys Washingtone

Washington, D. C. — (LAIC) — Daugiau kaip 19 metų Amerikoje pasiuntiniu išbuvęs Wollmar F. Bostrom, šiomis dienomis iš diplomatinės tarnybos pasitraukė ir Washingtoną apeleido.

Jo įpėdiniu paskirtas Herman Erikson, buvęs švedų prekybos ministeris.

Sajungininkai Sudarys Komitetą Užkariautoms Teritorijoms Valdyti

Londonas, spalio 22 — Pereitos savaitės pabaigoje Sajungininkų egzekutyvis komitetas, 7 balsais prieš 3 nutarė sudaryti laikiną globos komitetą užkariautoms teritorijoms valdyti.

Prieš tokį pasiūlymą balsavo sovietų Rusija, Jugoslavija ir Čekoslovakija.

CHICAGOS LIET. STUDENTAI DOMISI LIETUVA

Chicago (LAIC) — Įvairiuose Chicagos universitetuose yra keliasdešimt Amerikoje gimusių lietuvių studentų. Jų veikimas pasireiškia ne tik specialiai jų sukurtoje draugijoje, bet ir kitomis progomis jie stengiasi garsinti savo tėvų žemę, nors patys Lietuvos ir nematę. Taip Northwestern universitete studijuojanti Virginia Bal-

Venezuelos Sukilėliai Pasigrobė Valdžios Kontrolę

Caracas, Venezuela, spalio 22 — Revoliucionierių vado Romulo Bettancourt valdžiai pavyko užgrobti krašto kontrolę po trijų dienų kruvinių susikirtimų.

Sakoma, kad visi garnizonai pasidavė revoliucionierių valdžiai. Balandžio mėnesįjį paskelbsią rinkimus. Tvarka esą atstatyta.

Kubos Konsulas Portugalijoje Vedęs Lietuvaite

(LAIC) — Mūsų korespondentas Portugalijoje praneša, kad tenai esančio Kubos konsulo žmona, ponia Espinoza, yra lietuvaitė. Ji gimusi Pagėgiuose, bet šeimos kilimū — Sialietė. Lietuvą apeleido teturėdama tik 9 metus, ir nuo to laiko negirdėjo nė žodžio lietuviškai; tačiau ji interesuojasi lietuvių kalba, ir tiek ji, tiek jos vyras, rodo nemažai simpatijų Lietuvai ir lietuviams.

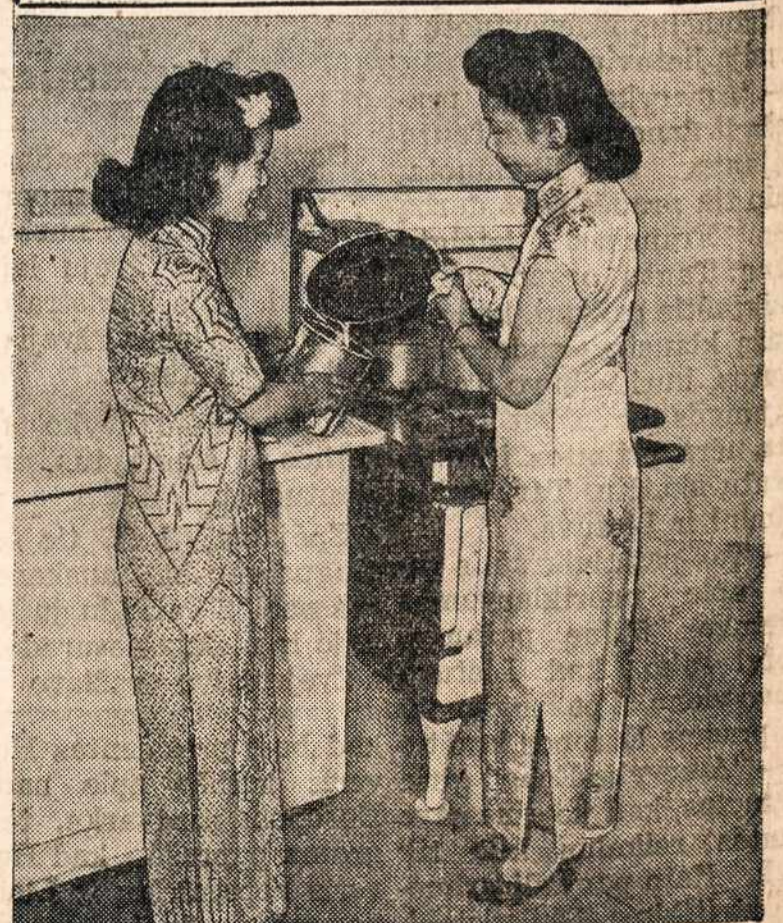

Jeigu Jūs padovanosite porą batukų šiam mažičiui, ir jis bus Jums dėkingas.

Juozas Kasinskas Inc. Laidotuvių Direktorius

602 Washington Blvd. BALTIMORE 30, Md. Tel. Lexington 8595. Lmosinai dėl visokių reikalų Patarnavimas Dieną ir Naktį

WE'RE HELPING TOO!

Mrs. Ida Lee and Mrs. Mary Doung, San Francisco, are glad to save and turn in their used cooking fat, so urgently needed that the Office of Price Administration has increased its ration point value to four points a pound. Leading Chinese citizens throughout the country are advocating this patriotic job that all American women must do.

Sakoma, kad tose vietose, kur atominė bomba eksplodavo, pasiliks ilgam radio-elektronų veikla, bet šiai porelei po šių "Miss USS" vainikavimo ceremonijų įspūdžiai irgi ilgam veiks.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: PRENUMERATORAS KAINA
Domestic yearly \$4.00 Amerikoje metams \$4.00
Domestic once per week yearly \$2.00 Vieną kart savaitėje metams \$2.00
Foreign yearly \$5.00 Užsienį metams \$5.00
Foreign once per week yearly \$2.50 Užsienį 1 kart sa-tėj metams \$2.50

DARBININKAS

266 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone SOUTH Boston 2680

Amerika Pasisako Už Pabaltės Laisvę

Spalio 19 d. Amerikos angliškai spauda pranešė, kad ryšiumi su karo kriminalistų teismu, Amerikos aukščiausiojo teismo teisėjas Robert H. Jackson pareiškė, jog Sovietų Rusija bereikalavo savinasi Lietuvą, Latviją ir Estiją, skaidydamą jas savo valstybės dalimis. Tą klausimą aiškiai nušviečia laikraštis "Lowell Sun" sekamam straipsniui:

"Pasirašydamas vokiečių karo kriminalistų apkaltinimą, Jungtinių Valstybių Aukščiausiojo Teismo Teisėjas Robert H. Jackson, išvengė gudriai užtaisytą spąstą, kuriuos jo apdairus protas ižiūrėjo diplomatinė apkaltinimo akto kalboj. Mat, Rusija pasirašė apkaltinimo aktą "Estijos, Latvijos, Lietuvos ir kitų, Sovietų teritorijoje esamų kraštų" vardu. Kad ateityje būtų išvengta bet kokia Rusijos pretensija prie pamirėtų šalių, teisėjas Jackson rūpestingai apsidraudė, kad jo parašas nepatvirtina tokių pretensijų. Tų mažų tautų likimas dar neišspręstas, bent Amerikos atžvilgiu. Gerai, kad mūsų atstovas pastebėjo tą klaidą, tyčiomis ar nejučiomis padarytą. Tuomi jis apdraudė Amerikos teisėjų grupę nuo įsipainojimo į tą dalyką. Tai darydamas, teisėjas parodė daug diplomatinių gabumų."

Ar teisėjas Jackson pats tai pastebėjo, ar kiti jo dėmėsį į tai atkreipė, mums nesvarbu. Svarbu tas, kad jis viešai tą pareiškė. Gi jei išdriso tą pareikšti, tai netenka abejoti, kad atsiakausė State Departamento. Tuo būdu, Amerikos vyriausybė netiesioginiai pabrėžia, kad Pabaltės valstybių klausimas anaipatol nėra išrištas ir, Amerikos akimis žvelgiant, Lietuva, Latvija ir Estija stovja grėta kitų Europos tautų, kurioms bolsėvikai nori prievarta primesti komunistinę tvarką. Sovietai manė, kad su Pabaltija viskas baigta, kad būvusios to krašto valstybės jau galutinai įterptos į rusų imperiją. Naujai padaryti žemėlapiai įjungia tas tautas į Sovietų respublikų skaičių. Amerika kol kas oficialiai į tai nereagavo. Atrodė, kad įvykęs užgrobo faktas išigijo pasaulio pripažinimą. Ir štai Amerika savo vyriausiojo teisėjo lūpomis, tai nžginčyja. Taigi, atgijo Roosevelto pareiškimas, kad Lietuvos nepriklausomybė ne likviduota, tik laikinai nutraukta. Mes galime Maskvos įniršimą gerai įsivaizduoti. Ir, antra

ILGIAUSIŲ METŲ

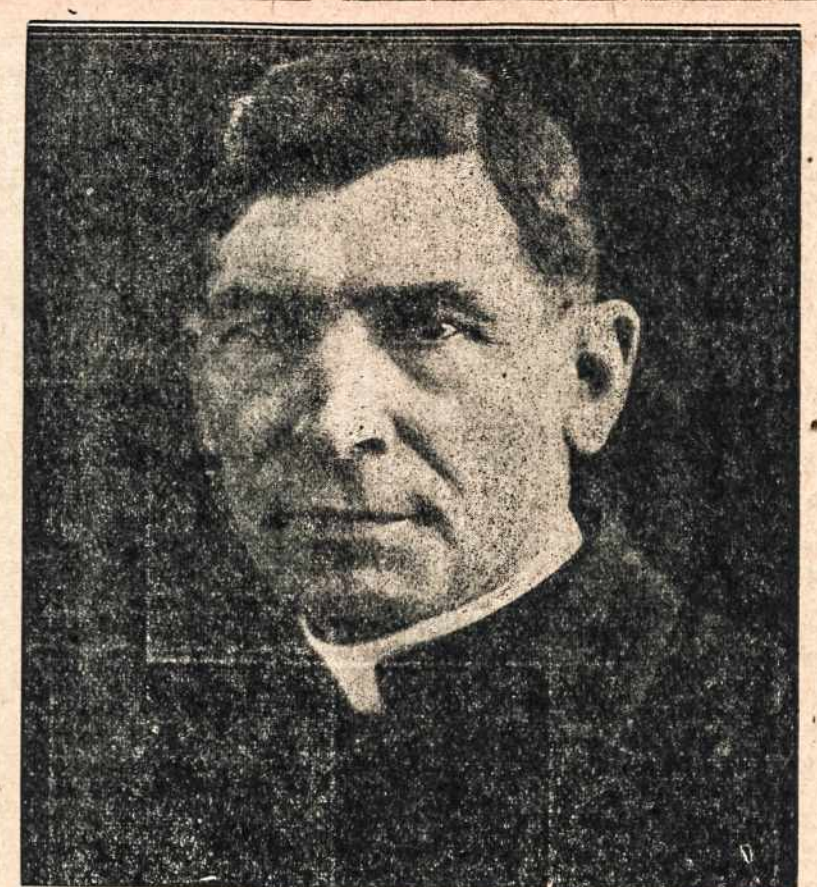
Jubiliejaus metu, kiekvienas žmogus bando širdingais žodžiais sveikinti savo artimuosius, kurie peržengė koki nors gyvenimo pažymėtą laikotarpį. "Darbininkas" ir Lietuvių Darbininkų Sąjunga šiomis dienomis, pasidabinę iškilmių dvasia, laukia, kad mes gyvenimo vaikai sustotume ir nors trumpą pasveikinimo žodelį ištartume.

"DARBININKAS", mūsų Naujosios Anglijos Kataliku kelrodis. Pasižiūrėję atgal, galima atvirai pasakyti... Jei mes ir mūsų išveivijos veikimas atsiekė koki nors užbrizgtą tikslą, tai širdinga dėkonė eina "Darbininkui" ir jo vedančiai spaudai. Senesnieji organizacijos kūrėjai gali pasakyti, kad visa eilė "Darbininko" redaktorių, nuo pirmųjų ir šių dienų neušlėgusių redaktočiaus Antano Kneičio nuolatos savo kalbomis ir pasišventimais augino "Darbininko" skaitytojų eiles. Kiekvienoje kolonoje nuolatos "Darbininko" redaktorai užėmė pirmutines ir svarbiausias vietas, savo idomiais žodžiais. Mes žiūrėjome į "Darbininką", kaip augantį šeimoms vaiką ir savo tėvą. Ką "Darbininkas" spaudoje suteikė, mes bandėme sekti ir save įtikrinti. Ačiū Dievui, per visą tą laiką nebuvo galima pasakyti, kad "Darbininkas" mus suklaidino arba nurodė neteisingus kelius. Nuvargė nuo dienų darbų ir audrų, tikėjimo ir tautos klausimais nuolatos "Darbininke" atidarė ir praskynė mums svarbias vietas.

Ką Dėdė Anufras gali šioje džaugsmo valandoje vertus, galime pabrėžti, kad lietuvių laisvės lūkeščiai pradeda stiprėti.

Kol kas per daug džiūgauti mums netenka. Tarp Amerikos žodžio ir kokios nors intervencijos yra didelė spraga ir gali būti ilgas, ilgas laikotarpis, bet pamato vilčiai jau yra, nes laisvės principas nebe pamirštas. Priešingai, jis atgaivinamas. Gal tik Rusijos atkaklumui sutramdyti. Ir tai jau daug reiškia.

K. K. K.

KUN. PRANCIŠKUS VIRMAUSKIS, Sv. Petro lietuvių par., So. Boston, Mass., klebonas, nuoširdus LDS ir "Darbininko" rėmėjas, ilgametis Dvasios Vadas ir Garbės narys. Kun. P. Virmauskas maloniai pritarė jubiliejiniam koncertui, jį skelbė bažnyčioje ir spaudoje, ragindamas visus jame dalyvauti.

Ji parašyta trijų autorių. Pirmoje dalyje adv. K. Jurgėla aprašo, kaip lietuviai sutriuškino kryžiuočių galybę prie Žalgirio, antroje kun. Dr. K. Gečys duoda nuodugnią istorinę kryžiuočių ordino apžvalgą, jo vėlesnę išaugimą ir Prūsų valstybę ir nušviečia vokiečių žygius nutautinti ir išnaikinti kiek galima daugiau lietuvių. Šioji knygos dalis yra puikus dokumentas apie lietuvių tautos atsparumą prieš svetimas bangas. Drauge tai parodo, kokių aukų lietuviams teko patirti šioje ilgametėje kovoje.

IEČIAU

- Eičiau girelėn,
- Kirsčiau liepele,
- Dirbčiau laivel,
- Plaukčiau marelis.
- Plaukčiau marelis,
- Irčiau giliausias,
- Gal ir priplauksiu
- Jaunas dieneles.
- Priplaukiau rūtą,
- Ir lelijelę,
- Tik nepriplaukiau
- Jaunų dienelių.
- Paklausiau rūtą,
- Ir lelijelę,
- Ar nėra čia mano
- Jaunų dienelių.
- Atsakė rūta
- Ir lelijelę:
- "Jaunos dieneles
- Tavo praėjo".
- Sudie, rūteli,
- Ir lelijelę,
- Sudie jūs, mano
- Jaunos dieneles.

rės progos išitikinti, kad tikrieji Rytprusių pavel dėtojai yra lietuviai, o ne kas kita. Šį įsitikinimą turėjo ir didieji lietuvių kunigaikščiai, tarp jų ir Vytautas.

Antra aktuali išvada, — jei ne lietuviai, 1410 metais sutriuškinę kryžiuočių galybę, vokiškoji militarizmo dvasio gal jau seniai būtų užvaldžiusi pasaulį. Ką 1945 metais su Hitlerio siekimais padarė sąjungininkės valstybės, tai prieš šimtus metų yra atlikę lietuviai su savo sąjungininkais, — jie su-gniuždė prūsiskąjį dominavimą.

Iš to galima pasidaryti ir kita išvada: kad kovoje prieš vokiškąją galybę lietuvių tauta yra nusipelnusi nemažiau, kaip kai kurie šandien labai išgarsinti nugalėtojai. Šį karą laimėjusios tautos turėtų būti teisingos ir už lietuvių indėlių istorijoje geresnei žmonijos atečiaiai turėtų atsimokėti ne akmeniu, kaip šiandien yra, bet teisingumu ir laisvos tautos teisių greičiausiu atstatymu.

Šioji knyga verta plačiau paskleidimo Amerikoje ir už jos sienų. R.

Marijonu Misijonierų Veikla

- Gruođ. 16—26, Baltimore, Md., Sv. Alfonso bažnyčioje, kun. Antanas Mažunka, MIC.
- Kovo 11—17, Cambridge, Mass., Nekalto Prasiždėjimo bažnyčioje, rekolekcijos, kun. Jonas J. Jakaitis, MIC.
- Kovo 18—31, Chicago, Ill., Aušros Vartų bažnyčioje, dviejų savaitių misijos, kun. Jonas J. Jakaitis, MIC.
- Kovo 25—31, Chicago, Ill., Sv. Jurgio bažnyčioje, misijos kun. Antanas Mažunka, MIC.
- Bal. 1—7, Pittston, Pa. Sv. Kazimierio bažnyčioje, misijos, kun. Adomas Markunas, MIC.
- Bal. 1—14, Chicago, Ill., Sv. Kryžiaus bažnyčioje, dviejų savaitių misijos, kun. Ant. Mažunka, MIC.

Kun. Dr. Kazimieras Urbonavičius - J. Kmitas

Kazimieras Urbonavičius gimnazijoje rado ir lietuvių mokytojų, kurie buvo susipratę tautiečiai. Tai Petras Kriaučiūnas, Staniškis ir Jesulaitis. Tarp jų žymiausias buvo Petras Kriaučiūnas (1850-1916). Šis vyras turi didelių nuopelnų lietuvių švietimui. Jis baigė dvasinę seminariją, bet nesisventino į kunigus ir perėjo prie mokytojo darbo. Kun. M. Gustaitis savo studijų apie Petrą Kriaučiūną rašo, kad jo tikslas buvo mokiniams kvėpti gimtosios kalbos meilę ir suteikti lietuviškąją šviesuomenę prieš išgalėjusį lenkinimą ir rusinimą.

Pedagogas, vertėjas ir lietuviybės stiprintojas, Petras Kriaučiūnas traukė berniukus kaip mokytojas. M. Gustaitis sako: "Mokiniai žavedino, apimti kažkokio namgaus nepaprasto jausmo".

Tokius pat išpuolius apie Petrą Kriaučiūną yra išlikę ir buvęs jo mokinys Kazimieras Urbonavičius. Ir jis atsimeina lietuviškas dainas per ano pamokas, kada visi lietuviai, žydukai, lenkučiai, ruseliai, vokiečiai — šaukdavo lotynų kalbos taisykles, supintas su lietuviškos dainos žodžiais — "Tegul giria šlamščia, ūžia".

Kiek anksčiau gimnazijoje būta daugiau lietuvių mokytojų, bet po 1883 metų prisidėjus rusų reakcija emė juos mečioti. Buvo ateistas Petras Arminas, anksčiau ten dirbęs, o 1887 metais turėjo pasitraukti ir Petras Kriaučiūnas. Neišsilaukė nė Staniškis su Jesulaitiu. Taip ne tik direktoriaus, inspektoriaus, bet ir kitos mokytojų vietos buvo užkamškos rusiais.

Apie 1880 metus Marijampolės gimnazija buvo naujauklejusio klestėjimo metu. Mokinį buvo apie 700, daugiausia — lietuvių vaikai. Iš Kazimierio Urbonavičiaus pažįstamų, klasės draugų arba artimesnių klasių mokinių, kiti paskui išėjo į platesnį pasaulį ir net labai išliko. Jo draugai mokiniai buvo arkiv. J. Matulevičius, vysk. P. Būčys, istorikas kun. Dr. J. Totoraitis, poetas kun. M. Gustaitis, kun. A. Milukas, kun. J. Laukaitis, sociologas kun. A. Civiškas, generolas K. Bilius. Dantės vertėjas kun. J. Narjauškas, adv. Andrius Bulota, kun. A. Jusaitis, kun. Dvaranauskas, pamokslininkas kapucinas kun. Kudirka, pamokslininkas marijonas kun. P. Andriulis ir dar būrelis kitų.

Mokytis Kazimierui Urbonavičiui sekėsi neblogai. Jis labai mėgo kalbas, eilėrašius mokykis ir rašinėlius sustatinėti. Bet matematikai buvo tingus, nors su

ja didelės bėdos neturėjo.

Marijampolės gimnazijos 5 klases jis baigė apie 1890 metus. Po metų pertraukos jis įstojo į Seinų dvasinę seminariją, kur atsvirė naujas gyvenimas. Seinų vyskupijai tada valdė administratorius Antanavičius. Priėmė vysk. A. Baranausko Kaz. Urbonavičiui jau neteko būti, nors paskui su juo kelis sykius susidūrė per kunigų rekolekcijas. Pačioje seminarijoje profesoriais buvo keletas lietuvių. Tai du Strimaiciai, Matas ir Elizejus, katrų pirmas dėstė moralinę, o antaras asketiką, ir dar kun. Pr. Augustaitis, Bažnyčios istorijos profesorius, tarp kita ko, atmintinai mokėjęs visus popiežius laiko tvarka ir jų datas. Vėliau, jau po daug metų, atsimeisė šį savo profesorų, ir pats Kaz. Urbonavičius išmoko visus popiežius — jų vardus ir datas chronologine eile. To jis ir dabar nėra pamiršęs. Seminarijoje lenkų klierikų būta tik trečdalis. Pirmasis metais, kol naujieji apsirytė, santykiai su tais lenkais nebuvo prieteliški — kartais vos nesusi-mušdavo. Paskui apsišrūdavo vieni su kitais. Aršūmu įmėjos ne tiek tikrieji lenkai, kiek nutautę lietuviai. Bet visi jie į tautinį lietuvių kilimą žiūrėjo nepalankiai.

Lietuviybės dvasia mūsikių klierikų tarpe buvo stipri ir veikli anais laikais Seinų seminarijoje. Jau ankstesnių klierikų grupė, į kurią įėjo Gustaitis, Staugaitis (vėliau vyskupas), A. Staniukynas, T. Žilinskas, Kriščiukaitis (dabar Romoj gyvenęs), buvo ten įsteigę "Vilties" draugiją. Jos tikslas buvo kelti lietuviškąją sąmonę, ir iš savo narių reikalavo, kad išmokytų grynos savo tėvų kalbos. Dabar, atėjus naujiems klierikams, "Vilties" spiritus movens buvo A. Milukas, karštas patriotas ir tų dienų idealistas. Šalia jo stovėjo J. Laukaitis, o mokslo galva buvo P. Būčys, daugiausia už visus apsiškaitęs. J. Totoraitis anuomet buvo labai tylus, niekuo nepasizymėjęs.

Jie leido savo laikraštėlį, kurį vadino "Knapt", o vėliau — "Viltimi". Išėdavo kas mėnesį, o kai kada ir dažniau. Į jį rašė Būčys, Milukas ir kiti. Neatsilikė nė Kazimieras Urbonavičius.

Mat, jau anksčiau jis buvo laimėjęs seminarijoje poeto garbę. Jis lenkų kalba eilėmis apdainavo tikrą atsikimimą: vienas stambus klierikas kartą sėdo ir sulūžo su suolu. Tai šį nelaimę K. Urbonavičius aprašė eilėmis, kurios pateko į profesorių rankas ir jam nu-

pelnė poeto vainiką. Seminarijoje jam ir šiaip daugiau teko susidurti su poezija, nes A. Mickevičiaus, Slovackio ir Krasińskio veikalų skaitymas ten buvo privilomas. Dar jis mėgo skaityti Senkevičiaus ir Kraševskio istorines apysakas, jeigu minėti lenkų autorius. Bet labiau jis buvo pasinėšęs į rusų poeziją, ir Aleksandras Puškinas lig šiai dienai pasilikio jo mėgstamiausias poetas, po kurio jam labai artimi yra Lermontovas ir Krylovas. Ta proga pastebėtina, kad seminarijoje rusų kalbą dėstė lietuvis Kairiūškis, pasauliškis.

Ilgijęs poeto garbę ir net ruso egzaminuotojo raginamas, kad nesiliautų rašęs (žinoma, rusiškai!), Kaz. Urbonavičius su užsidedimu atsidėjo plunksnos menai: ne lenkiškam, ne rusiškam, tik lietuviškam žodžiui. Jis kiekvienam seminarijos laikraščiui numeriu duodavo po straipsnį. Neilgai laukus įdavė pirmuosius eilėrašius nusijusi į Prūsų, o kiek vėliau ir į Ameriką. Tada jis pasirašinėjo Vaiko slapvvardžiu.

Tik čia ji ištiko skaudus smūgis, kokie dažnai užgriuvau jaunuoliškos poezijos entuziastas. Kartą klierikas A. Civiškas skaudžiai sukriatikavo Kazimierio Urbonavičiaus straipsnius ir eiles, kad jie esą migloti. Kalbėjo kritikas: "Kaip koks kumeliukas šokinėja, — gaudykis žmogus, ką jis nori pasakyti!" Tos pastabos turėjo labai paveikti jauno poeto sielą. Jis davė tokį įžadą sau, perdirdamas žinomą prancūzų priežodį: "Kas neaišku, tas nelietuviška. Tegul žmonės žino, ką aš noriu pasakyti. Nesamų svajonių aš nepripažįstu!"

Šių dėsnių jis laikosi ligi šios dienos, nors pripažįsta nuopelnų ir vadinamiems neaiškiems poetams, sakdamas: "Kartais reikia didelio talento, kad tokių kiestenybių sukūrus".

Seminarijoje atėdavo slaptų lietuviškų knygų ir laikraščių. Visi su dideliu užsidedimu skaitė Kudirkos "Tėvynės Varpus". "Negalėdavom atsiskaityti, ką jis rašė apie rusus", sako kun. K. Urbonavičius. Bet ryšiai su lietuviškąja knyga nebuvo be pavoju. Tai buvo garsaus lietuvių persekiotojo, žandarų viršininko Vonsiackio laikai. Pati seminarijos vadovybė, tur būt, nujausdama draudžiamų lietuviškų raštų plitimą tarp klierikų, padarė krata. Knygas seminarijos aukštėniam slėpdavo keturiuose bokštuose. Ten jos ir buvo rastos per krata, drauge buvo rasta ir korespondencija spaudos reikalais. Vadovybė už lietuviybės Miluką ir Vaclova Matulaitį išvijio iš seminarijos. Šis žygis tada turėjo atgarsių lietuviškuose laikraščiuose. Apie tai plačiai rašė ir Dr. V. Kudirka savo "Tėvynės Varpuose."

Seminariją K. Urbonavičius baigė 1896 metais. Kadangi buvo dar per jaunas, tai į kunigus išventintas buvo tik kitais metais Varšuvoje. Išventinimo apeigas atliko pavyškupis K. Ruškevičius - Ruškys, lietuvis nuo Marijampolės.

Pusę metų kun. K. Urbonavičius nebuvo paskirtas į vietą ir gyveno su dviem paskutiniais marijonais Marijampolėje. Paskui buvo nuštas vikaru į Kaimelio parapiją, ant Nemuno kranto, kitoje pusėje prieš Jurbarką.

Vietu buvo ten graži, su sala vidury Nemuno. Pats kampelis buvo gana tamsus, ir nors kaimynijoj, Sudarđe, gyveno garusis knygnešis tėvas kun. M. Sideravičius, (1829-1907), tada Kaimelio apylinkėje mažai tebuvo knygnešiu. Kun. K. Urbonavičius niekados nėra gavęs knygų iš paties kun. M. Sideravičiaus: šį sai savo veikimą buvo nukreipęs toliau, į Kauną ir kitas vietas, kad taip išvengtų žandarų dėmesio.

Kaimelyje kun. K. Urbonavičius praleido trejus metus. Per atlaidus susitikdavo su savo mokytoju Petru Kriaučiūnu, tada jau teisėju Ploksčiuose; jautriai pergyveno Dr. V. Kudirkos mirtį ir kartą matė, kaip milžinas žandaras varėsi suimta mažo ūgio kun. A. Dambrauską - Jakštą, kam šisai be reikalingų dokumentų važiaavęs į Sudarđe. Tas atsitikimas kun. K. Urbonavičiui priminė kadaise matytą paveikslą "Jėga ir Genijus".

Vienu atveju ir jis pats vos nepateko į "jėgos" nagus. Apylinkės socialdemokratų veikėjas Šlekys nujausdamas, kad jį gali suimti, rengėsi į Ameriką ir padarė išleistuves, kuriose buvo ir kun. K. Urbonavičius su keliais kitais kunigais. Po kelių dienų žandarai, atėję suimti, Šlekio nerado, — jis jau buvo Prūsuoje. Sužinoję išleistuvių sveiuv vardus, žandarai pradėjo tardyti. Kun. K. Urbonavičių kvietė lietuvių edikas Vonsiackis, šiaip pasižiūrėti — vyras gražus, mandagus, elegantis.

Vonsiackis paklausė:
— Ar žinotai tamsta, kad Šlekys įveltas į priešvalstybinę literatūrą?
— Dabar žinau, kai pasakėte, — tarė kviečiamasis.
— O kada ar žinotai?
Čia klausiamą išmušė šaltas prakaitas: meluoti ir nemeluoti! Staiga jis iš ne tam seniai studijuotos teologijos atsiminė šią vietą: "Jei klausia žmogus, kuris badarys žalos, kaj pasakysi teisybę, tai gali atsakyti "nežinau" ir savo mintyje pridėti — " tiek nežinau, kad tau galėčiau pasakyti".
A. Vaičiulaitis.

LRKSA Kviečia | Talką

(“Garso” redaktoriaus Mato Zujaus kalba pasakyta Darbininkų radio programoje, rugsėjo 29, 1945, iš WESX stoties, Salem, Massachusetts).

Lietuviai - Lietuvės:

Rugsėjo 15 prasidėjo generalinis LRKSA naujų narių vėjus, o baigsis gruodžio 31, 1945.

Rytoj, rugsėjo 30, prasideda taip vadinama Susiv. Fraternalė Savaitė, kuri baigsis kitą sekmadienį, spalio 7.

Sąryšy su vajumi ir Fraternalė Savaitė, noriu jums, malonūs Darbininkų radio klausytojai ir klausytojos, šiek tiek pakalbėti apie LRKSA ir bendrai apie mūsų organizacinius, tautinius ir kultūrinius reikalus.

Fraternalis judėjimas siekia labai senų laikų.

Kaip tik žmonijoj pasireiškė artimo meilės supratimas ir noras kitam nelaimėj padėti — nuo tų laikų prasidėjo fraternalis judėjimas.

Amerikos lietuvių gyvenime fraternalis judėjimas aiškesnėse formose prasidėjo 1886 metais, ypač po to, kai lapkričio 22, Plymouth, Pa., buvo sušauktas pirmas dabartinio mūsų Susivienymo praneškėjo “Susiv. Lietuvninkų Katalikų Amerike” Seimas.

Pirmieji Susivienymo pionieriai buvo pirmieji Amerikos lietuvių tautinio judėjimo vadai. Jie Susivienymą organizavo tikslu susivieninti lietuvius didesniais ir mažais būreliais pasiskaidžiusius po plačios Amerikos miestus ir miestelius.

Per Susivienymą jie siekė suorganizuoti lietuvius ne tik savišalpos tikslais, bet ir sekmingesniais religiniam, tautiniam, kultūriniam ir švietimo darbui. Tie visi elementai ir po šiai dienai aiškiai randasi užbriežti mūsų Susivienymo konstitucijoj ir sulig išgalės vykdomi gyvenime.

Susivienymo konstituciją ir jo tradicijas įsako ne tik sutartą sumą pašalpos ar pomirtinės išmokėti,

bet sulig išgalės rūpintis labdarinumu, šelpti suvargusius narius, jų našles ir našlaičius. Įsako lankyti ligonius, teikti jiems kuo didžiausią moralę užuojautą, o mirusiems suteikt paskutinį patarnavimą lankant šermenis ir palydinti amžino poilsio vieta.

Dabar, kada eina naujų narių prirašinėjimo darbas, visiems Susiv. veikėjams vertėtų prisidėti prie to kilnaus darbo.

Broliai lietuviai ir sesės lietuvės, aiškiai ir pilnai supraskime, kad apsidraudimas Susivienyme yra tiek pat saugus ir tikras, kaip ir pačiose didžiausiose ir turtingiausiose apdraudus organizacijose ir kompanijose. Mūsų Susivienymas per 59 metus ėjo nuolatinio augimo ir stiprėjimo keliais. Jis pergyveno žmonių kartas, jis pergyvens mus ir būsimų generacijų amžių.

Kitu atžvilgiu Susivienymas yra mums brangus, kad jis yra lietuviškas ir katalikiškas. Nuo pat savo susiorganizavimo pradžios jis aiškiai išskėlė lietuviškas ir katalikystės vėliavas, kurios ir po šiai dienai aiškiai jo bokštuose plevejuoja. Vykdydamas pasakelbtus obalsius, jis kėlė lietuvių tautinę sąmonę, padėjo atsiskirti nuo lenkų, kovojo su pragaištingomis laisvamanių įtakomis.

Vykdydamas savo užsibrėžtus tikslus ir obalsius, Susivienymas kovojo prieš Lietuvos pavergėjus rusus. Savo išleistais raštais, rezolucijomis, savo gausiomis aukomis pirmoms lietuvių tautinėms mokykloms čia, Amerikoje, ir anapus jūrų, padėjo tautai stiprėti, o Lietuvai po pirmojo pasaulinio karo padėjo atkovoti savo laisvę ir nepriklausomybę.

Jau 5-tame seime 1890 metais buvo nutarta leisti lietuviškas knygas ir netrukus Susivienymas išleido “Visuotinę Istoriją”, “Kražių Skerdynę” ir jos pasekmės,“ grafo Leliavos parašytą veikalą “Apie lietuvių padėtį rusų imperi-

TAIP, TAMSTA!

Esu sotus, gyveniu pastolės pagalbos kenčia?!... gėje, gražiai apsiirengęs, Kenčiančių tarpe yra taksubi į šiltus savo namus, vo broliu, sesuo, senasis pas savo šeimą... Bet ar žinai, ar pagalvojai, jog milijonai nekaltų žmonių šiandien Europoje ir kitur, Ar atlikai savo pareigą? Ar jiems pagelbėjai? Jei išmėtyti po įvairius kraštus badauja, be pastogės, National War Fondui, skubė tai padaryti tiesiai arba per savo vietinį United Lithuanian Relief Fondo skyrių.

Lithuanian Relief Fondo skyrių.

Ar jau savo drabužių dalį atidavei nukentėjusiems lietuviams? Nepamiršk taip pat kenčiančių lietuvių, vaikučių ir suaugusių, kuriems reikia: drabužių, apsiavimo patalynės, vitaminų, medikamentų, keičiamo maisto, muilo knygų. Trumpai, jiems reikia visko, ko reikia mums. Sustok ir pagalvok da-

bar, kai sėsi su šeima ar draugais prie gardaus pietų stalo, kai eisi į rūbinę, kai skaitysi knygą, kai gydydysies, kad tavo kraujo žmonės to viso neturi, kad jie to viso laukia iš tavęs. Siųsk savo, gauk iš kito, nupirk krautuvejė, bet siųsk viską!

United Lithuanian Relief Funda Warehouse, 101 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

kaus rytojaus.

Kas gi palaikys mus vienybėj, kas gins nuo ištautėjimo, jei ne organizacijos! Susivienymas per 59 gyvavimo metus nuvarė gražią vagą Amerikos lietuvių savišalpos, vienijimo, švietimo, kultūrinimo srityse; jis taip pat uoliai rūpinosi religiniais ir tautiniais reikalais.

Kuopų organizatoriai ir veikėjai! Šio vėjus metu pasišvęskite Susivienymo ir savo brolių lietuvių gerovei. Pereikite kiekvieną lietuvišką pirkimą, supažindinkite su Susivienymo naudingumu, aprūpinkit reikalingom aplikacijom kiekvieną kandidatą. Kur nėra kuopos nei Susivienymo veikėjų, ten norintys prisirašyt, arba įsteigt kuopą, kreipkitės į Susivienymo Centrą, o visos reikalingos informacijos ir instrukcijos bus prisiųstos.

Kuo didžiausią dėmesį reikia kreipti jaunimui. Jame randasi mūsų organizacijos, kaip ir mūsų tautinio egzistavimo viltys. Prie kiekvienos kuopos reikėtų suorganizuoti jaunimečių skyrius. Jaunų metų žmonėms ir apsidraudimas žymiai pigesnis. Tik iš mažų dienų įtraukta jaunuomenė laikysis mūsų organizacijos ir prie lietuviško judėjimo bei veikimo.

“Pasaulio reikalai yra dolerių apsaugos skyrių, mirus, jų pašalpgaviai gauna šimtais ir tūkstančiais.

Pasigilinę istorijon, pastebėsim, kad Trumbull pasakė didelę teisybę. Kai atsiranda reikalas, jaunimas nepaiso sunkenybių ir kliūčių. Italijai, Graikijai, Serbijai, Bulgarijai, Čekoslovakijai laisvę iškovojo jaunimas. Kas gi po pirmojo pasaulinio karo apgynė Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę? — Jaunimas tą padarė savo gyvybe ir sveikata.

Darius ir Girėnas taip pat buvo ne seniai. Apie jų žygi kalbėjo visas pasaulis, nekaltant apie mus pačius.

“Jaunimas nemato jokių kliūčių, jis nepažįsta jokio kelio be išėjimo ir tiki, kad žmonija amžiais laukė jo ateiniant, kad rastų jame teisybės, energijos ir gro-

Tęsinys 5-tame pusl.

VASAROS PABAIGA

Taip! Jau vasaros pabaiga Atėjo, atskubėjo...

Palšai išblyškęs nuotikys Gamtoje prasidėjo.

Ruduo! nelauktasai svėtys Pribuvo mus baidyti — Nors ir negeistinas tokis, Bet nēr kę jam sakyti.

Bujoja, plečiasi visur Tarytum puošni pova — Bet prieš jį nėra kaip užvest Nei protestą, nei kovą.

Lietingos dienos ir purvai, Praskydes mairas žlunga... Senuoliai su ramatika — Stena su koja — ranka...

Būriais paukšteliai lakini Pulkuoja, svietur skrenda; Palieka žvirbliai elgėtaut, Išlėkt kelių neranda...

Mokslainių varpai girdimi — Vaiku mokintis šaukia! Vieniems patinka, kitiems ne! Mėlsvas padanges niaukia.

Gvaizdikai, astrai daržuose Kai vaivorykštė mirga! Bijūnai, rožės ir kit-kas Sezono rudim serga.

Dievmedžio kvapas nebetoks, Rozetų nebeliko.

Išlėpsta rutos pamažu Ir mėtos jau išnyko.

Didmedžių lapai suriėsti Į žemę puola krinta... Gyvūnai, ypač voverės Kraunasi žiemai mantą.

Netolių kalnai rukuose — Gelsvai - rausvai spalvuoja, Tarp miglų saulė švaistosi, Viską anksu priklėja.

Žemčiūgais žibsi žvaigždynai, Piautuvu mėnuo žeria!... Kai man jausmus Dievo Galia Gaivina! Širdį veria!...

Karūna Dangiška mišri: Miškus ir miestus kaupia; Pasidabruotoj prietemoj

Vargas šeimynai netekusiai duondavio. Dar didesnis vargas ir nusiminimas, jeigu toks duondavis-globėjas atsiskiria su savo šeimyna nepalikęs jokių išteklių nei apdraudus. Su šermenų, grabnyčių ir

šafyro vaizdas klaupia.

Laukai ir kaimai uksmingi Kažkaip neįauki tyła... Tik varnų balsas begirdėt Mačarkėlė prablyla...

Vėl vasaros jau pabaiga, Ruduo švelniai įžengia! Metų laikotarpį perdėm Kitokiu rūbu dengia.

Tūkstančiai metų tuo pačiu Orbitu lekia, eina... Kaip žmogaus būdas ir ydos Nei kiek nepersimaino.

Kovojam, grumemės butin — Už tuščias viršenybes, O tiek mažai suprasdami Univero tikrybes...

Ak! Vasaros jau pabaiga... Prislėgt ruduo atėjo, — Amathistinis perversmas Gamtoje prasidėjo.

Atvesta karštis, šiluma, — Švilpia šiaurinis vėjas; Dienos trumpyn, naktys ilgyn! Purvynas praskystėjes.

Pulkai sparnuočių lakini, Būriais jie svietur skrenda; Balandžiai, kuosos šaltį kęs, — Išskrist kelių neranda...

Mokyklų varpai girdimi, Vaikus mokintis šaukia; Kas vieniems tinka, kitiems ne! Dangų debesys niaukia...

Tai vasaros jau pabaiga Atskubo, atbildėjo! Palša, nublyškus nuotaika Gamtoje prasidėjo.

Kas tik ateina, — tas nueis Pavasaris bus kitas. Ir vasaros dailios, gražios Gaivinas mus džiaugsmo rytas.

Norinti gerą išpažint, — Turi blogą žinoti; Šiltą ir šaltą reik mėgint Kad progresuot nestoti.

A. J. Jočkubaitis. Rugs. 12, 1945

FOUR POINT PICK-UP

Four ration points are now being given for each pound of used fat housewives save and turn in to the butcher. With the added incentive of four points coupled with the splendid used fat pick-up service furnished by the Railway Express Agency throughout the country there is no excuse for any housewife not to save used fat. It is urgently needed for reconversion.

Col. William H. Blanchard iš Chelsea, Mass., kuris parskrido iš Japonijos tik kartą sustodamas, susitiko savo žmoną Washingtonė ir beabejo jaučiasi abu linksmūs.

Federacijos Žodis Kongreso Reikalui

Prieš penkeris metus, kai Lietuva buvo savo didžiojo ryto kaimyno pasalingai užpulta ir perblokšta, Amerikos organizuotoji lietuvių katalikų visuomenė pirmoji iškėlė lietuvių vieningumo šūkį. Tas šūkis išėjo iš L. K. Federacijos. Išiesta jos ranka visoms patriotinėms Amerikos lietuvių grupėms nebuvo atstumta. To išdavoje įsikūrė Amerikos Lietuvių Taryba, kurios vienas pirmutinių žygių buvo atsilankymas 1940 m. spalio 15 d. pas šalies prezidentą, ir paprašant stiprios paramos kovoje dėl Lietuvos išlaisvinimo.

Amerikos Lietuvių Taryba, nežiūrind jvairių kliūčių, yra atlikusi daug svarbių darbų. Ji telkė ir derino amerikiečius lietuvius didžiulėse pastangose savo kraštui karo pergalei prieš nuožmų priešą laimėti, ji niekad nesusvyravo teisingoje kovoje dėl Lietuvos laisvės ir lietuvių tautos gyvybės. Amerikos Lietuvių Taryba telkė geriausias jėgas Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės bylai ginti. Ji budėjo ir budį savo pasiuntųjų uždavinių sargyboje. A. L. Taryba išlaikė rimtą bandymo valandose, ir šiandien aktyviai atsako momentui reikalavimus.

Vienas iš svarbiausių šiuo metu Amerikos Lietuvių Tarybos žygių yra Visuotinio Amerikos Lietuvių Kongreso šaukimas. Kongresas įvyks šių metų lapkričio 29, 30 ir gruodžio 1 d., Chicagoje. Kongresanai yra kviečiamos visos Amerikos lietuvių patriotinės draugijos, kurioms rūpėjo Amerikos karo pergalė ir kurioms rūpi Lietuvos laisvė ir lietuvių tautos gyvybė. Kongreso vienas uždavinių yra stipriau pakelti organizuotos lietuvių visuomenės balsą už Lietuvą, jos žmones ir jų teises, dar stipriau suorganizuoti vieningą darbą, laimėti daugiau draugų Lietuvai plačioje Amerikos visuomenėje ir jos įtakingose įstaigose. Kongreso uždaviniai yra kiekvienam lietuviui priimtini. Jie turi raginti kiekvieną amerikietį lietuvių domėtis Kongresu ir būti jo nuosirdžiausiu rėmėju.

L. K. Federacijos Centro Valdyba visiškai pritaria Kongreso šaukimui ir kreipiasi į visas lietuvių amerikiečių katalikų draugijas bei įstaigas, kviesdamas jas ir atskirus asmenis dalyvauti Visuotiniame Amerikos Lietuvių Kongrese. Mūsų nuosirdžiausias noras ir prašymas yra, kad neliktų nė vienos vietovės, kur tik yra bent viena lietuvių katalikų draugija, kuri nebūtų atstovaujama Kongrese. Jei kurios draugijos šiomis dienomis neturėtų savo paprastų susirinkimų, jos privalėtų sušaukti nepaprastus susirinkimus grynai Kongrese dalyvavimo reikalui aptarti. Kurios draugijos nepajęgtų vienos atskirai siųsti savo atstovus, turėtų tai padaryti drauge susijungusios kelios. Tuo ypač turėtų pasirūpinti ir sielotis Federacijos skyriai ir apskritys. Tenelieka nė vienos parapijos, iš kurios neatvyktų bent vienas draugijos atstovas.

Išgirskime pavergtos Lietuvos balsą! Pasiklabenkime į savo sąžines ir duokime aiškų atsakymą. O tas atsakymas turi būti tvirčiausiu žodžiu tartas ir gyvu darbu įkūnytas Visuotiniame Amerikos Lietuvių Kongrese, įvyksiančiame Chicagoje.

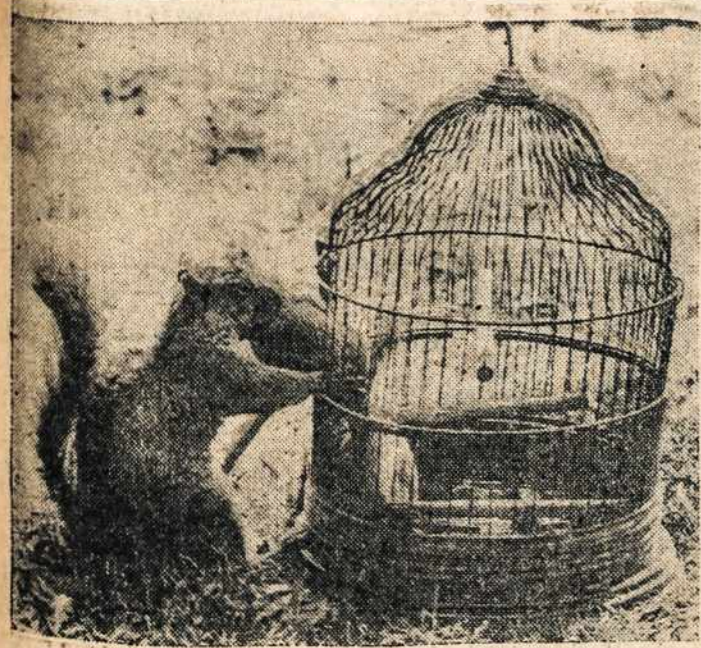
A. L. R. K. FEDERACIJOS CENTRO VALDYBA.

ALRK Naujos Anglijos Federacijos Apskričio Suvažiavimas

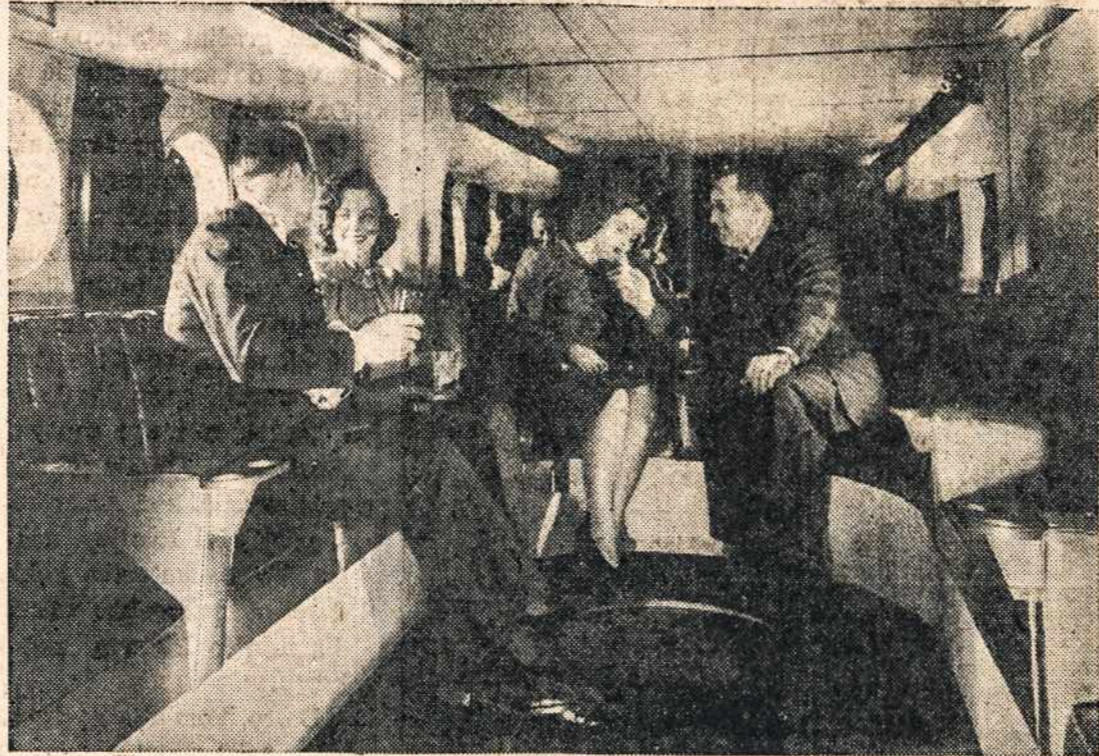
Federacijos apskričio suvažiavimas šįmet įvyks gruodžio 9 d., Šv. Jurgio parapijos svetainėje, Norwood, Mass.

Federacijos skyriai ir organizacijos raginamos iš anksto prisirengti ir dalyvauti šiame Federacijos metiniame suvažiavime. Besidarbuodami svarbiais Tėvynės Lietuvos šelpimo ir vadavimo reikalais, užmiršome taip sau artimą ir svarbią Federacijos veiklą. Laikas pagyventi Federacijos veikimą, kuris yra taip svarbus lietk mūsų išsivijai, bet ir mūsų Tėvynės Lietuvos vadavimo darbe.

Dvyšios Vadas — Kun. J. Vaitekūnas
Pirmininkas — Antanas Daukantas
Raštininkas — Benediktas Jakutis

Motiniškas instinktas, sakoma, vaizduojamas šiame paveiksle. Kai piemenys radę mažytę voverę patalpino ją į narvelį, tai motina-voverė sugrizusi iš maisto medžioklės greitai gelbsti jį iš ten išimti.

Dabartinių laikų moderniškai pasažieriniai orlaiviai taip įrengti, kad pasažieriai jaučiasi visiškai laisvai; kaip, rodos, būtų svečių salione. Šis vaizdas tą paliūdiuja, nes šis pavėksias ir yra vieno dviejų aukštų Stratocruiser'io. Jis talpina 81 pasažierių ir turi 900 kubinių pėdų bagažams.

LRKSA Kviečia į Talką

Pradžia 4-tame pusl.

draudžia komercinėse kompanijose, kurioms daugiau pasitiki, negu savoms organizacijoms. Be to, komercinės kompanijos turi gerai paruoštų ir apmokamų agentų, kurie apeina kiekvieną pirkimą ir "perkošia" kiekvieną prospektą. Mes iki šiol rėmėmės tik idealistų talka, tik paskutiniaisiais laikais prie to idealistinio pasišventimo jau pridėdame materialų atlyginimą.

Laikas mūsų broliams ir sesėms pamesti tą mintį ir įsitikinimą, kad pas kitus yra saugiau. Ačiū Dievui, mūsų Susivienymas jau gyvuoja 59 metai ir per tą laiką jis nuolat augo, brendo, stiprėjo ir šiandien išsivystė į moderniškai sutvarkytą organi-

draudžia komercinėse kompanijose, kurioms daugiau pasitiki, negu savoms organizacijoms. Be to, komercinės kompanijos turi gerai paruoštų ir apmokamų agentų, kurie apeina kiekvieną pirkimą ir "perkošia" kiekvieną prospektą. Mes iki šiol rėmėmės tik idealistų talka, tik paskutiniaisiais laikais prie to idealistinio pasišventimo jau pridėdame materialų atlyginimą.

Kadangi Susivienymas teikia materialias naudas — pašalpų ir pomirtinių pavidalė, kadangi Susivienymas yra mūsų ir tautinė organizacija rišanti mūsų išsiviją į krivą, rūpinasi mūsų dvasiniais ir kultūriniais reikalais, už tai jis kiekvieno lietuviu turėtų būt statomas pirmoje vietoje. Čia turėtų apsidraust tėvai, motinos ir jų vaikai, čia turėtų apsidraust pavieniai. Susiv. yra po valdžios priežiūra, išpildo visus jos reikalavimus, jis yra lygiai saugus, kaip ir bile didžiausios apdraudos kompanijos ir fraternalės organizacijos.

Deja, pasižiūrėjus į fraternalių organizacijų gyvenimą, net nemalonūs šiurpas sukrečia. Mes, lietuviai, kaip nacionalė grupė, toli gražu atsilikę už pakaly kitų nacionalių grupių, kaip lenkų, čekų, slovakų, vokiečių, kroatų, slovėnų, bohėmų, ukrainiečių, norvegų ir kitų.

Nejaugi lietuviai neįvertina apsidraudimo? Nejaugi nemylti savųjų, ypačiai savo vaikų, ir laikosi nusistatymo, kad "po mūsų nors ir tvanas teuzėina?" Gal būt, taip ir nėra. Mat, dūlis mūsiškių, ypač vyresniųjų, iš seniau priklauso prie kitataučių organizacijų: dalis apsi-

draudžia komercinėse kompanijose, kurioms daugiau pasitiki, negu savoms organizacijoms. Be to, komercinės kompanijos turi gerai paruoštų ir apmokamų agentų, kurie apeina kiekvieną pirkimą ir "perkošia" kiekvieną prospektą. Mes iki šiol rėmėmės tik idealistų talka, tik paskutiniaisiais laikais prie to idealistinio pasišventimo jau pridėdame materialų atlyginimą.

Laikas mūsų broliams ir sesėms pamesti tą mintį ir įsitikinimą, kad pas kitus yra saugiau. Ačiū Dievui, mūsų Susivienymas jau gyvuoja 59 metai ir per tą laiką jis nuolat augo, brendo, stiprėjo ir šiandien išsivystė į moderniškai sutvarkytą organi-

draudžia komercinėse kompanijose, kurioms daugiau pasitiki, negu savoms organizacijoms. Be to, komercinės kompanijos turi gerai paruoštų ir apmokamų agentų, kurie apeina kiekvieną pirkimą ir "perkošia" kiekvieną prospektą. Mes iki šiol rėmėmės tik idealistų talka, tik paskutiniaisiais laikais prie to idealistinio pasišventimo jau pridėdame materialų atlyginimą.

Laikas mūsų broliams ir sesėms pamesti tą mintį ir įsitikinimą, kad pas kitus yra saugiau. Ačiū Dievui, mūsų Susivienymas jau gyvuoja 59 metai ir per tą laiką jis nuolat augo, brendo, stiprėjo ir šiandien išsivystė į moderniškai sutvarkytą organi-

GRAŽIŲ DAINELIŲ

Gražių dainelių daug girdėjau Tyluoju vakaro laiku. Bet kai į toli jas lydėjau, Nebuvo liūdna nė klaiku.

Tik vieną dainą vakarine Širdis pamilo man karštai, Ir neberimstu, kol aušrinė Užmerkia brėkšdami rytai.

Gaili ji buvo, kaip gegutės Graudingos raudos tylumoį. Graži, kaip čilbesiai lakštutės Žaliam gojely sutemoį.

Aidužiai blaškėsi ir gaudė, Ir žemė klausė jos maldos, Ir vakarai, slapta nuraudė, Taip nežerėjo niekados.

Gėlelėms ašaros sužvilgė Mergėjo tūkstančiais varšų, Ir verkė širdys išsilgė Dainos bevirpančių garsų.

Bet dainužėlė nepamilo Vargelį vargančio žmogaus Ir apsiverkusi pakilo Į erdvę mėlyno dangaus.

Jai kelią nušvietė aušrinė Švelnučiais aukso spinduliais, Sesutės žvaigždės susipyne Lydėjo dainą pašaliais.

Dausų platybėį ji pranyko, Nutilo žodžiai ir gaida, O man giliai sieloj paliko Berbio ilgesio žaizda.

Veltui nuo skausmo jėgos mažta Dainos užmiršti negaliu... Ir vis sapnuoju gražų kraštą, Ir vyzdį vis dangun keliu.

Ir skruostus ašaros man vilgo, Ir žavi nuostabūs sapnai, — Palauk, — jie šnabžda, — neužilgo Tu jos klausysies amžinai...

Kun. K. Žitkus

— Kas yra karžygis? — Tas, kas savo priešą padaro draugu.

"Darbininko" Jubiliejinio KONCERTO

PRIETELIAI IR RĖMĖJAI

Geriausiais norais prieš LDS 30 m. jubiliejinį koncertą nespėjome atspausdinti laikraštį pavardžių visų savo geradarių ir "Darbininko" rėmėjų. Todėl čia paduodame visą eilę savo prietelių ir rėmėjų.

GARBĖS RĖMĖJAI:

- Prelatas J. Ambotas, Hartford, Conn. 30.00
- LDS 65 kuopa, Nashua, N. H. 25.00
- John V. Bačinskas, Real Estate, Worcester, Mass. 15.00
- John J. Sawtelle, kandidatas į Boston Mayorus 10.00
- Motėrų Sąjungos Apskr. Mass., Me. ir N. H. 10.00

RĖMĖJAI:

- Benny Palby, W. Roxbury, Mass. 6.00
- Mary Chess, Hillside, N. J. 6.00
- Geo. H. Morrill, Boston, Mass. 5.00
- Jieva Kudarauskiene, So. Boston, Mass. 5.00
- Dr. J. Kvaraceus, Brockton, Mass. 5.00
- N. N. 5.00
- Sophie Mazelis, Hamtramck, Mich. 5.00

PRIETELIAI:

- M. Jakstienė, So. Boston, Mass. 3.00
- M. Valatka, Roslindale, Mass. 2.00
- Petras Puišys, Worcester, Mass. 2.00
- A. Dauksun, Newark, N. J. 2.00
- M. Karinauskas, Waterbury, Mass. 2.00
- M. Marcinkevičienė, Manchester, Conn. 2.00
- A. Počekvičius, Worcester, Mass. 1.25
- Mrs. J. Strazdas, Waltham, Mass. 1.25
- A. Bulova, Phila., Pa. 1.25
- Ver. Aliukonis, Dorchester, Mass. 1.20
- Mrs. Mikstenas, Detroit, Mich. 1.20
- P. Aleksa, Wilkes Barre, Pa. 1.20
- Ona Diamontienė, Woburn, Mass. 1.00
- S. Razulevičius, Norwood, Mass. 1.00
- M. Passey, Wrentham, Mass. 1.00
- J. Balchunas, Phila., Pa. 1.00
- Antanas Ramoska, Detroit, Mich. 1.00
- A. Abracinskas, Worcester, Mass. 1.00
- Paul Zagas, Detroit, Mich. 1.00
- John Burnett, Bridgeport, Conn. 1.00
- V. Kirvelevičienė, Elizabeth, N. J. 1.00
- Mrs. Mary Gorski, So. Boston, Mass. 1.00
- Ant. Kasparas, Somerville, Mass. 1.00
- V. Jurgelaitė, So. Boston, Mass. 1.00
- Ona Tuleikienė, So. Boston, Mass. 1.00
- K. Shaknites, Roxbury, Mass. 1.00
- James Kačkauskas, Cambridge, Mass. 1.00
- Wm. Rogers, Pawtucket, R. I. 1.00
- A. Ašmenskas, So. Boston, Mass. 1.00
- J. ir M. Sutkai, So. Boston, Mass. 1.00
- A. W. Mizaras, So. Boston, Mass. 1.00
- A. Matioška, Dorchester, Mass. 1.00
- A. Aurila, Lawrence, Mass. 1.00
- A. Ambrasienė, Detroit, Mich. 1.00
- Ona Rasinskienė, Cicero, Ill. 1.00
- Annie Warapecky, New Bedford, Mass. 1.00
- A. Bačinskienė, Cambridge, Mass. 1.00
- Mrs. A. Antanelis, So. Boston, Mass. 1.00
- A. Bulova, Phila., Pa. 1.00
- A. Avizinis, Providence, R. I. 1.00
- Chas. Grigas, Brockton, Mass. 1.00
- A. Bobulis, Brockton, Mass. 1.00
- J. Matuza, Elizabeth, N. J. 1.00
- Agnes Zelonis, S. Windsor, Conn. 1.00
- E. Petrosas, Bristol, Conn. 1.00
- B. Sipavičius, Worcester, Mass. 1.00
- John Tamulis, Keene, N. H. 1.00
- A. Werwecka, Maynard, Mass. 1.00
- Z. Sabalaukas, Rumford, Me. 1.00
- Mary Tamulaitis, So. Boston, Mass. 1.00
- P. Pileckienė, Brockton, Mass. 1.00
- J. Sakaitis, Worcester, Mass. 1.00
- J. Meiron, Springfield, Ill. 1.00
- Kun. Kaz. Zvirblis, Providence, R. I. 1.00
- Mary Radawick, New Britain, Conn. 1.00
- F. Chiginski, Chicago, Ill. 1.00
- K. Tribulauskaitė, N. Abington, Mass. 1.00
- Mrs. M. Egliskis, Duryea, Pa. 1.00
- Agota Weisengoff, Baltimore, Md. 1.00
- B. Zukauskienė, W. Hazleton, Pa. 1.00
- Mary Kasheta, S. Windsor, Conn. 1.00
- Adolph Wiskalis, Norwood, Mass. 1.00
- N. N., Lowell, Mass. 1.00
- M. Cepalunas, Worcester, Mass. 1.00
- VI. Kracauskas, Lawrence, Mass. 1.00
- B. Juodaitė, Waterbury, Conn. 1.00
- A. Sidabra, Worcester, Mass. 1.00
- H. Andrusaitis, Charleston, Mass. 1.20
- Mrs. J. Roman, So. Boston, Mass. 1.00
- A. Kemesis, Manchester, N. H. 1.00
- J. Mackevičius, Cambridge, Mass. 1.00
- A. Marcinus, So. Boston, Mass. 1.00
- Wm. Sveistis, So. Boston, Mass. 1.00
- Mrs. Teresė Bakas, Hartford, Conn. 1.00
- M. Buch, Hartford, Conn. 1.00
- Mrs. A. Kaunietis, Hartford, Conn. 1.00

Nuosirdžiai dėkojame Gerb. Rėmėjams už nuosirdumą laikraščiu "Darbininkui". Administracija.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

CAMBRIDGE, MASS.

Šiomis dienomis garbingai atleistas iš karo tarnybos aviacijos leitenantas J. Delander. Lt. Delander išbuvo karo tarnyboje virš keturių metų. Tarnavo savanoriu. Pacifiko karo zonoje išbuvo 9 mėnesius besikaudamas su japonais. Už pasižymėjimą yra apdovanotas su "Distinguished Flying Cross" ir taipgi su penkiais "Air Medals". Būdamas bombardierium ant lėktuvnešio "Franklin", kurį japonai nuskandino, pergyveno daug žiaurių mūšių. Gavęs paliosavimą iš Floridos baseino, grįžo apsigyventi pas savo jauną žmonelę, Oną Povylaitytę. Sveikiname!

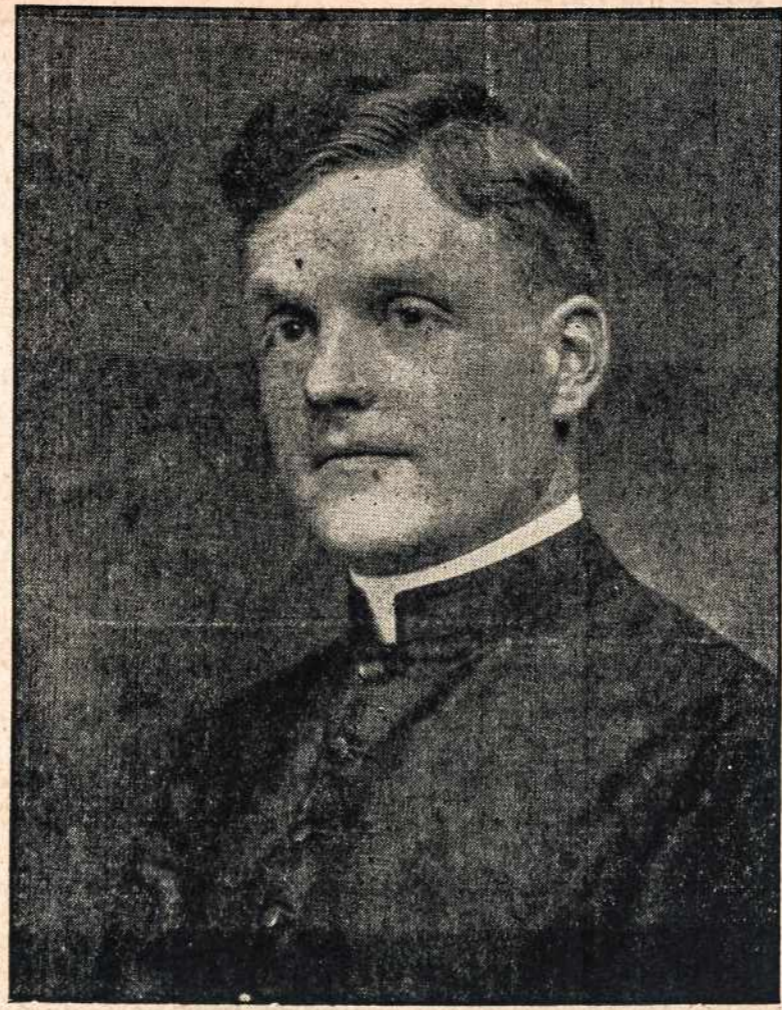
Rugsėjo 28 d. N. P. bažnyčioje pakrikštyta p.p. J. C. Povilaitienė (Hoffman) dukrelė, vardais, Jean - Elizebeth. Krikšto tėvais buvo p.p. C. B. Lauručiai, Krikštynų bankietas įvyko p. E. Povilaitienės namuose. Dalyvavo gražus būrelis svečių, jų tarpe ir kun. A. Baltrušiusas. Karys J. Povilaitis tarnauja Panama Canal Zonoje ir savo dukrelės krikštynose negalėjo

dalyvauti. p. C. Povilaitienė išreiškia visiems širdingą padėką už dalyvavimą bankiete ir gražias dovanas.

p. A. Stankūnas, kurio Real Estate agentūra radosi Berkshire gatvė. spalių 1 d. perkėlė savo ofisą į naujai atidarytą savo biznio vietą, būtent, 93 Plymouth St., prie kampo Windsor ir Hampshire gatvių. p. A. Stankūnas šioje vietoje atidarė naują "Dry Cleansing, Pressing & Flat Laundry Works". p. Stankūnas pareiškia, kad lietuviams suteiksiąs greitą ir mandagų patarnavimą. Kostiumų švarinimas bus atliekamas trijų dienų laikotarpyje, o baltinių per keturias dienas. Paremikime jauną biznierių, nunešdami savo drabužius, baltinius į jo laundry shop, 93 Plymouth St. Sveikiname p. A. Stankūną ir linkime geriausiu sekmiu.

Leitenantas Edwardas G. Šakalis, sūnus p.p. Šakalių, gyv. 76 Dana St., šiomis dienomis ant Mindanao salos priėmė atsakomą pareigą istorišką 24 pėkstininkų divizioną, kuri dalyvavo žiauriausiose New Guinea, Leyte, Bataan, Corregidor ir Mindanao mūšiuose. Leit. Šakaliui pavesta prižiūrėti ir būti atsakomingu 24-th Victory Division's Signal Company, Repair Section and maintenance of signal equipment and advisor in technical intelligence pareigose. Lt. Šakalis jau trys metai kaip yra karo tarnyboje; leitenanto laipsnį užsitarnavo baigęs O. C. S. mokyklą Fort Monmouth, N. J. Sveikiname jauną leitenantą, linkėdami geriausiu sekmiu. Tai pasiūlydžiamas tėveliams ir garbė mums Cambridge lietuviams, kad mes turime gabių jaunuolių. p.p. Šakalių antras sūnus, Petras, lanko Seminariją.

Karys T. Sgt. K. Ribokas, ištarnavęs Europoje tris metus, dalyvavęs Normandij, Prancūzijos ir Centralinės Vokietijos mūšiuose, spalių 5 d. sugrįžo pas tėvelius p.p. B. C. Ribokus poilsui 21 dienai. Pailsėjęs pas tėvelius spalių 26 d. iš Fort De-

KUN. PR. V. STRAKAUSKAS,

Lowellio (lietuviių par. klebonas, vienas LDS organizacijos įkūrėjų ir jauniausias amžiumi, buvęs LDS Centro valdyboje ir yra ilgametis "Darbininko" bendradarbis, įvairių skyrių vedėjas.

vens bus garbingai atleistas iš karo tarnybos. Eidamas pareigas, tarnavo aviacijos inžinierių batalijone. Užsitarnavo ETO ir ATO Ribbons. Sveikiname!

Karys M. Sgt. J. Paukštis, ištarnavęs Anglijoje arti trijų metų, spalių 1 d. sugrįžo pas tėvelius, ir spalių 20 d. iš Fort Devens bus atleistas iš karo tarnybos. Tarnaudamas prie komunikacijos ir prie priremimų atakų, užsitarnavo dvi mūšių žvaigždes. Sveikiname sugrįžusį į civilį gyvenimą.

Spalių 28 d. 3 val. p. p. parapijos svetainėje įvyksta Cambridge Moterų S-gos 22 kps. ir N. A. apskričio kuopų bendra rankdarbių paroda. Dalyvauja Worcesterio 5, 69 kps., Norwoodo 27 ir So. Bostono 13 kp. Cambridge sąjungietės kviečia ir kitas kuopas pasirodyti su rankdarbiais. Už gražiausius rankdarbius gaus gražią dovaną. Taipgi būsianti ir pamarginata programa. Sąjungietės kviečia visus dalyvauti ir praleisti linksmai popietį jų paragime.

Sekmadienį, spalių 14 d. parapijos svetainėje įvyko BALF 60 skyriaus Cambridge lietuvių susirinkimas. Publikos dalyvavo neperdaugiausiai; pakenkė blogas oras. Gražias kalbas pasakė vietinis klebonas kun. P. J. Juškaitis, adv. K. Kalinauskas ir "Darbininko" redaktorius A. F. Kneizys. Susirinkime sudaryta komisija, kuri pasirūpins drabužių rinkimu dėl Lietuvos karo nualintų žmonių ir visų pabėgėlių. A. D.

Amerikos Lietuvių Jaunimo Žurnalas "VYTIS"

"VYTI" leidžia Amerikos didžiausią jaunimo organizaciją - Lietuvos Vyčiai. "VYTIS" eina kas mėnesį gražia pavelksnuotas ir deda įdomių straipsnių, žinių iš Amerikos ir užsienio. "VYTI" rasi žinių iš viso pasaulio. "VYTIS" rašo apie Amerikos lietuvių jaunimo judėjimą. "VYTI" rasite įdomių pasiskaitymų tinkamų seniems ir jauniems. "VYTI" redaguoja įžymus ir patyrus redaktorius Ignas Sakalas ir "VYCIUI" bendradarbiauja jo suklestėję žymiausi literatai. TAD, padarykime šūki: "Tenelka net vienos katalikiškos jaunimo organizacijos, ar nori mažiausio skyriaus, kurie neskaitytų "VYTIES" Visi skaitykime "VYTI"! "VYTIES" kalna metams tik \$3.00 "VYTIS" 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

WORCESTER, MASS.

Aušros Vartų Parapija

Šiomis dienomis apledo Vyčius, Vytautas Jazukevičius. Buvo paskirtas eiti jūreivio pareigas laivyno stovykloje Maryland valstybėje.

Vytautas įsirašė į kuopą du metu atgal. Per tą laiką dalyvavo aktyviai "Knightmares" vaidinimuose. Mėgo piešti tų vaidinimų scenas bei kitas iškabas. Gailėjosi važiuoti bet tvirtina, kad po tarnybos vėl dalyvaus kuopos veikloje. Nariai linki jam kuo geriausiu sekmiu.

Vyčių Naujos Anglijos Apskrieties suvažiavime, kurs įvyko rugs. 30 d., Atholyje, dalyvavo net 25 kuopos nariai. Daugiausia atstovų turėjo iš visų kuopų. Dalyvaujantieji linksmai oraleido dieną Atholyje ir sveikina 10-tos kuopos narius už gražų priėmimą. Iš tikro didelis kreditas eina Atholiečiams už jų nuoširdumą. Juozas Krastinskas išdavė suvažiavimo raportą 116-tos kuopos mėnesiniame susirinkime. Raportas buvo priimtas su didžiausiu rankų plojimu.

Susirinkime išdavė raportą metinio Vyčių seimo, kurs įvyko Cicero, Illinois, pirmininkė Felicija Zakaraitė ir protokolo raštininkė Liudvika Totilaitė. Abidvi nuosekliai išdėstė seimo svarstomus punktus bei naujus seimo nutarimus. Nariai šio raporto išklaušė su dideliu žingeidumu. Jų raportai buvo kuopos priimti su pagyrimu.

Čia mieste eina bandymai ištaisyti Highfield Road, prie bažnyčios gatvę. Gatvė labai prasta ir ligi šiol nepasisekė gauti ją ištaisytą dėl įvairių sunkumų. Šis klausimas buvo svarstomas Miesto Name, kur įvyko susirinkimas 4 d. šio mėnesio. Paremti parapijiečių prašymą, kuopa nutarė nusiųsti savo delegaciją. Aštuoni nariai, vadovybėje Juozo Čėsno ir Edmundo Vaško, dalyvavo tame susirinkime. Toji pat delegacija dalyvaus kitame susirinkime šiuo klausimu 18 d. šio mėnesio. Valio kuopai, kuri rūpinasi taip sąžiningai parapijos reikalais.

Kuopos Lietuvių Reikalų Komisija vis dar veikia Lietuvos reikalais. Pastarais laikais nusiųtė gražius padėkos laiškus

Arkivyskupui Rummell iš New Orleans, kurs vienoje kalboje labai gražiai atsiliepė apie Lietuvos dabartinę sunkią padėtį; Doktorui Elmer Ekblaw, Clark Universiteto profesoriui, kurs viename straipsnyje pareiškė savo mintis kodėl mažos tautos privalo būti nepriklausomos, ir tarp tų mažų tautų jis minėjo Lietuvą; ir Senatoriui Wheeler iš Montana, kurs Senatorių salėje pasakė gana ilgą kalbą apie mažesniųjų tautų santykius su Rusija. Jis faktais ir dokumentais nurodė, kad Amerika negali pasitikėti Rusija, nes ji sušaužė visas sutartis, kokias padarė su mažesnėmis valstybėmis. Jis minėjo Lietuvą net keletą kartų.

Be to, komisija nusiųtė laišką redaktoriui "Novena Notes" apie Kosčiušką. Ten viename numeryje buvo pareikšta redaktoriaus mintis, kad Kosčiuškas buvo lenkas. Komisijos laiškas nurodė jam, kad tai neteisybė ir redaktorius atspausdino šį laišką. Komisija susilaukė daug gražių pagyrimo laišku nuo kitų už savo aiškų bei pertikrinamą laišką. Keli laišukai buvo gauti iš miestų net kitų pusėj Jungtinių Valstybių.

Šioji komisija pavyzdinčiai veikia. Gaila, kad kitos kuopos neturi tokių komisijų, kurios naudingą darbą dirbtų mūsų tautos labui.

Lietuvos Generalinio Konsulio New Yorke Paieškomi Asmenys:

- LINKEVICIENĖ - Prikockaitė, Monika.
- MACINSKAS, Juozas, gyvenęs Silver St., Boston, Mass.
- MAGAR - Lucy, Lynski, Frank.
- MALDŽIUS, Petras kilęs iš Melagėnų km., Melninkų v., švenčionių a.
- MASIOKIENĖ - Šiliunaitė, Antanina ir jos dukta Frances, gyvenusi Čikagoje.
- MAZYLIŠ, Antanas, sūnus Petro, kilęs iš Gučiūnų kaimo, Skapiškio v., 1922 m. iš Čikagos persikėlęs į Detroit, Mich., kame ir dabar gyvena.
- MIKOLAITIS, Jonas, kilęs iš Dainių km., Kurbarko v., Raseinių apskr.
- MOCIUS, Kurgis ir Mociutė, Elyza, gyvenę New Yorke.
- MOČENAS, Aleksandras, kilęs iš Subačiaus miestelio, Panevėžio apskr.
- MONTVILIENĖ, Ona, Amerikoje žinoma kaip Montvil, Antanina, gyvenusi Brooklyn, N. Y.
- NAMAVIČIAI, Julius ir Zigmas, kilę iš Smilgių v., Panevėžio apskr.
- NORKUS, Antanas, kilęs iš Kotūnų km., Sedos v., Mažeikių apskr.
- PAKARNIENĖ - Žilvitytė, dukta Jurgio, kilusi iš Petrauskinių km., Piniavos v., Panevėžio apskr., prieš šį karą gyvenusi Brooklyn, N. Y.
- PAULAUSKAS, Petras, išvykęs iš Klaipėdos apie 1922 metus ir gyvenęs Vašingtone.
- PAŽEMEČKAS, Kazys, iki 1938 metų gyvenęs Buenos Aires, Argentina, bet manoma, kad vėliau persikėlė į J. A. Valstybes.
- PETRONAIČIAI, Baltrus ir Ona, taipgi Petronaičio trys broliai ir vaikai kilę nuo Kedainių ir gyvenę Brooklyn, N. Y.
- PETRULIS, Jonas, gyvenęs Čikagoje.
- POLEKAUSKAI, Boleslovas, Antanas ir Juozas, Amerikoje žinomi dar ir kaip Paulakowski, kilę iš Suvalkų apylinkės.
- PURLYS arba Pivoras, kilęs iš Bardainių km., Žemaitkiemio v., Ukmergės apskr.
- RAČKAUSKAS, Kazys, kilęs

iš Dargiškių km., Žarėnų v., 1936 m., gyvenęs 125 Siegel Street, Brooklyn, N. Y.

RAČIUNAS, Augustinas, gyvenęs su broliu Brooklyn, N. Y.

RASKAUSKAI, Jonas ir Motiejus, kilę iš Svidiškių km., Punsko v., Seinų apskr.

RASTAUSKAS, Adolfas, sūnus Stanislovo, nuo 1913 metų pastoviai gyvenęs Hartford, Ct.

RUKLEVIČIAI, išvykę iš Kelnės prieš 20 metų.

SEILIAI, Vincas ir sūnus Vincas.

SIMUČIAI, Liudvikas ir Ona, ir taip pat Amerikoje gimę jų vaikai Justinas, Anicetas ir Juzefa. Jie visą laiką gyveno Čikagoje.

STANKUS, Kazimieras, kilęs iš Mastančių km., Kulių v., Kretingos a.

STOČIUKIENĖ, Ieva.

STANKAUSKAS, Petras, kilęs iš Būdos km., Šakių apskr., Jankų v.

STRINKIS (Striukis?) Liudvikas.

SELVYTĖS, Elzbieta ir Veronika, kurių pirmosios pavardė po vyro yra Elizabeth Walsh, o antrosios V. Kiesil, kuri iki 1935 m. gyveno San Francisco, California.

SIDLAUSKAI, iš Virbalio išvykę prieš 30 metų.

SIDLAUSKAS, sūnus Vinco, kilęs iš Dovydžių km., Kruopių apskr., gyvenęs Manchester mieste ir dirbęs siuvyklose.

SIDLAUSKAS, Domininkas.

SILINSKAITĖ, Marijona, kilusi iš Makių km., Žem. Naujamiestyje, Tauragės a.

SILIUNAITĖ, Konstancija, kurios ištekejusios pavardė nežinoma.

SILJUNAS, Antanas, gyvenęs Čikagoje.

STEINYS, Motiejus, ilgus metus gyvenęs New Yorke.

ŠULSKAITĖ, Justina, gimusi ti Amerikoje.

TAMASEVICIENĖ, Antanina, su sūnum Vaclovu.

Tėvų Pranciškonų Misijos 1945 m

Chicago, Ill. — Švenč. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo par. Nekalto Prasidėjimo Novena ir rekolekcijos lapkričio 29 — gruodžio 8 dien. — Tėvas Juvenalis Liauba.

Waterbury, Conn. — Šv. Juozapo par., — Padėkos už taiką triduum, gruodžio 7—9 d. — Tėvas Justinas Vaškys.

FRANCISAN FATHERS
Mount St. Francis
Greene, Maine.

TAMOŠAUSKIENĖ, Stasė, gyvenusi Čikagoje.

TAMOŠIUNAI, Andrius ir Vytautas, gimę Boston, Mass., Lietuvoje gyvenę Barančyznos km., Deltuvos vl., Ukmergės apskr., į Ameriką sugrįžę 1937-1938 metais.

UBERTA, Pranas, gyvenęs Čikagoje.

URBONAI - Urbanavičiai, Antanas ir Albinas, gyvenę Čikagoje.

URBONAS, Karolis, gyvenęs Boston, Mass.

VAIČIULIS, Konstantinas.

VAISIENĖ, Jadvyga, gyvenusi Čikagoje.

VAITKUS, Juozas.

VAZNAIČIAI, Antanas ir žmona, prieš ištekant Šcepavičūtė, kilusi iš Raseinių.

WOLČEK, Marija, gyvenusi Nashua, N. H.

ZABIELA, Petras, gyvenęs Čikagoje.

ZAUTRAS, Jonas, kilęs iš Leipalingio v.

ZARNAUSKAS, Elzeušas, gyvenęs Boston, Mass.

ZIURKEVICIENĖ, Uršulė ir jos sūnus Juozas, gyvenę Višakių Rūdoje.

Ieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti: Consulate General of Lithuania 41 West 82nd Street New York 24, N. Y.

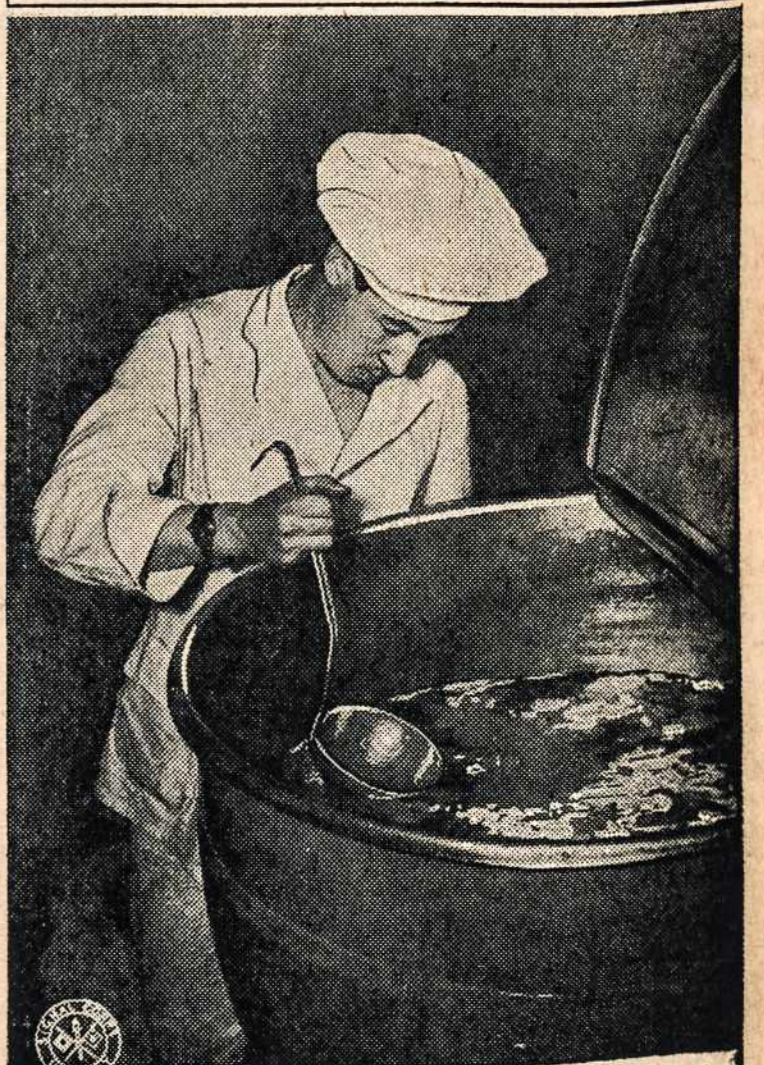
BLAIVININKŲ SEIMAS

ALRK Pilnųjų Blaivininkų Seimas įvyks lapkričio 11 dieną, Nekalto Prasidėjimo Panelės Švč. Parapijoje, Cambridge, Mass.

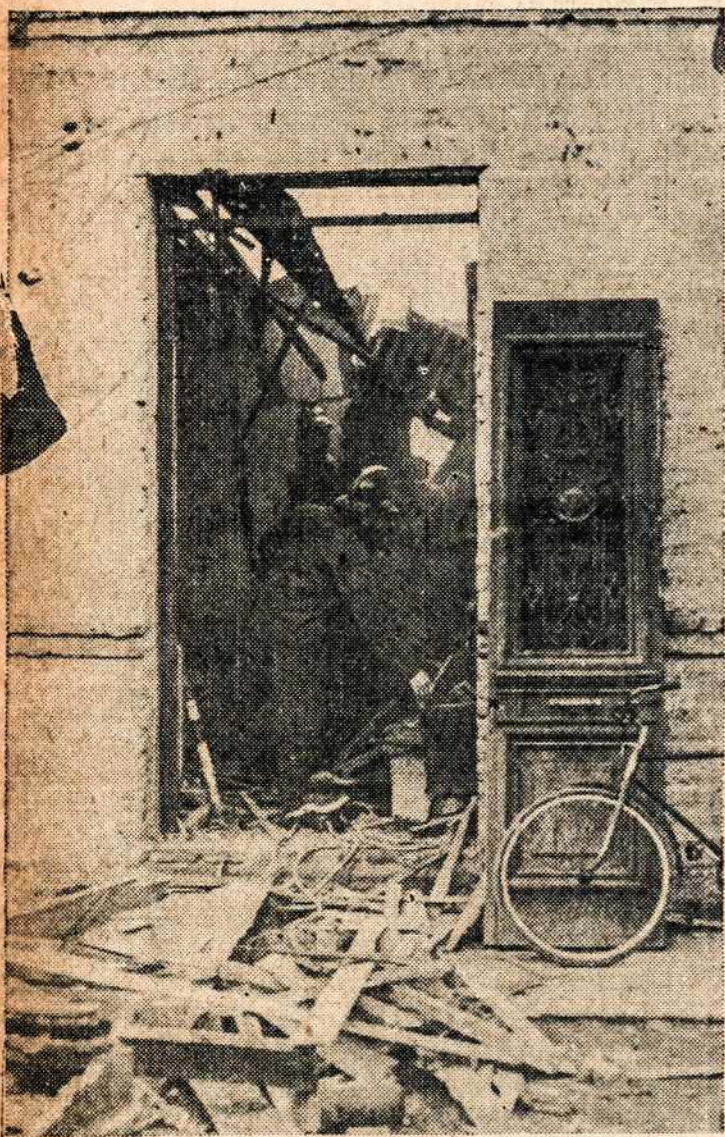
Visos Blaivininkų gyvuojančios kuopos malonesite išrinkti kuodaugiausia atstovų, kad Seimas būtų gausus. Taipgi nuoširdžiai kviečiame visus Blaivybės prietelius seime dalyvauti.

P. Mankus, I vice-pirm.
B. Jakutis, II vice-pirm.
V. J. Blavackas, rašt.

PEACETIME BREW!

T/S Arthur H. Maxwell makes good use of leftover bones. This hot pot of stock, for use in soups and vegetables, will be allowed to cool and all fat will be skimmed from the top. Camp Edwards, Mass. do not overlook any of the many ways to salvage fat. Salvaged fat is greatly needed to build up diminishing supplies of industrial oil.

Santiago, Chile valstybėje perėjo audrą ir buvo sugriauta daug namų. Vaizdas parodo ugniagesių beiškantį galimų aukų sugriautuose namuose.

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Laidojimo šv. mišios su asis- bus laikomos už žuvusių ka- žymy Kazimiera Antaną Pura, spalio 27 d., 9 val. ryte.

9 val. ryte bus atgiedotos eg- žymy ir mišios metinės už žymy kareivį Albertą Jarma- nių.

AUKAVO MOKYKLŲ FON-

AN savo sūnaus Alberto at- čiai Agnietė Jarmalavičienė Uršulė Seduikienė savo vy- atminčiai \$8. Ji aukavo pa- misijoms \$2. Nolia Va- misijoms remti \$5. AL. Abraščinskas \$10.00 ir Jakštas \$5. Mr. & Mrs. (Ger- cavičiūtė) Keefe, mokyklai \$10.00 ir D. A. Zaletskas \$10.

pačią dieną mirė, miesto li- nėje, Liudvikas Šimkūnas, 9 Ashland St., Bostone. A- rikoje pragyveno 30 metų. ūmoną Uršulę. Palaido- is Šv. Petro par. bažnyčios,

DAKTARAI

J. Repshis, M. D.
(REPŠYS)
Lietuvų Gydytojas
278 HARVARD STREET
Kampus Inman arti Central Sq.
CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2-4 ir 6-8.

IVAIROS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. S6. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Pristatome Vyną, Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus, įvairių vynu ir tonikų. Šiuos gerimus pristatome į namus: vestuvėms, krikštynoms, pa- rėms ir pilnikams. Skubus patarnavimas. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai
220 E. St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra SOUTH BOSTON CAFE

VINCAS BALUKONIS, Savininkas
Pagamina gerus lietuvišku pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir manda- giai patarnauja.
258 West Broadway, South Boston, Mass.

Tel. SOU 4645
A BEAUTY GIFT SHOP
IS ADDED TO
CASPER'S Beauty Salon
738 E. Broadway, South Boston, Mass.

9 val. ryte, spalio 22 d., Šv. My- kolo kapuose.

Taip pat tą pačią dieną mirė Pranas Norkus, 60 metų, gyv. Dwight St., Bostone. Tapo pa- laidotas iš Šv. Petro par. bažny- čios, spalio 22 d.

Šv. Petro par. bažnyčioje, Ro- žančiaus pamaldos yra vedamos kiekvieną vakarą, 7:30 val.

PATIKO MOKYKLĄ. Aną sykį, kun. J. Švagzdys lankė Šv. Petro par. mokyklą I ir 6th St. Jis nušėbo iš mokyklos stiprumo ir gražumo. Manęs, kad tai buvo kokia bakuzėlė, bet čia gražus mūras! Tikras mokyklos namas — su visais patogumais! Svečias klebonas negalėjo mokykla atsigerėti.

Taip pat ir kun. klebonas, Doyle, C. P., džiaugėsi mokykla. Jis ją atlanęs, sakė, kad tokią mokyklą pastatyti šiandien kai- nuotų du šimtų tūkstančių dolerių.

Kunigai, sekmadienį, oficia- liai atšaukė parapijos koncertą, kurs turėjo įvykti lapkr. 18 d. Tą dieną ir vakare bus stato- mas puikus scenos naujas vei- kalas — "Karalienės Esteros Sapnas".

Trečiadienį, 8 val. ryte, Šv. Petro parapijos bažnyčioje bus atnašaujamos šv. mišios už Se- selės mokytojos Karmelytos tē- velį Gasparą Ryboką.

Lt. Gudaitis Dekoruo- tas Bronzine žvaigžde

Leitenantas Charles B. Guda- tis, sūnus pp. Gudaičių, gyv. 15 Winslow St., Hyde Park, ku- ris tarnauja Dedės Samo ka- riuomenės tarnyboje, Vokietijo- je, prieš kurį laiką buvo atžy- mėtas *Bronze Star* "for hero- ic achievement".

Lt. Gudaitis, dar būdamas S. Sergeant, savanoriai kovo 13,

1945 metais, perėjo karo linijo- je upė, kad patirti priešo stip- rumą. Todėl tas ir kiti žygiai jam suteikė daug herojiško at- sižymėjimo ir jis buvo pagerb- tas. Jis yra baigęs Boston Lat- tin mokyklą ir Harvard kolegi- ją. Buvo žymus sportininkas.

Gudaitis ir dabartiniu laiku dar vis tarnauja ir randasi Vo- kietijoje. Taipgi ten pat tarnau- ja ir brolis Pranas. Rap.

Iš Drabužių Vajaus

Vietos BALF skyriaus drabu- žių vaju Bostone buvo praves- tas plačiu mastu. Tai buvo didelis darbas, kuris buvo ap- vainikuotas puikiomis pasek- mėmis. Bostono miestas davė vaju patalpas, 9 Park St., prieš pat Mass. State House.

Visose, katalikų bažnyčiose buvo skaityta Bostono Arkivys- kupo atsišaukimas, raginantys aukoti lietuviams drabužius. Bostono School Committee iš- siuntinėjo visoms mokykloms atsišaukimus, kurie buvo pers- kaityti visose klasėse, prašant mokinių sunėsti iš namų drabu- žius mokyklosna dėl lietuvių pa- bėgėlių. Buvo, rodos, atsikreip- ta ir į žydų sinagogas ir į protestantų dvasiškius. Didžiosios Radio stotys skelbė šį vaju.

Buvo milžiniškas darbas iš visų vietų drabužius surinkti ir suvežti į Dariaus Posto patal- pas So. Bostone. Nemažesnis darbas buvo jas supakuoti į dė- zes ir surišti. Kiek čia buvo padarytu "telephone calls" ir kiek jų priimta prašant pasiim- ti sunėtus drabužius. Išvaiz- dinkite, kiek Bostone yra baž- nyčių - klebonijų ir mokyklų. Beveik kiekvienoje buvo sunė- ta drabužių, daugiau ar mažiau, o kitur ir labai daug. Ypatin- gai daug drabužių sunėsta mo- kyklose, kurios randasi iš Lie- tuvos atvykusių žydų apgyven- tose sekcijose. Švento Vardo pa- rapijos (West Roxbury) klebo- nas prisiuntė net \$325.00 čekį kaip to parapijos parapijie- čių auką šiam vaju. Kriaučių Unijos lietuvių lokalas paskyrė \$100.00.

Mass. State Police viršini- kas kapitonas William Shim- kus pats atvežė jo žmonos pri- rinktu pilną automobilį puik- kiausiu rūbų. Tą pat padarė ir Lietuvos Konsulas adv. A. Šal- na. Jis dar "užfundijo" pakuo- tojoms saldinių dėžę. Kaiku- rie užėigū savininkai susiprato,

Kriaučių Unija Paskyrė \$100.00 Vaikučių Drabužiams

Amalgamated Clothing Wor- kers Unija, lietuvių lokalas, ku- rio ilgamečiu pirmininku yra lietuvis patriotas Jonas Pala- ma, paskyrė \$100.00 auką Ben- dro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo drabužių vaju. Už tuos pinigus bus nupirkti lietuvių pabėgėlių vaikučiams ir kūdi- kiams drabužėlių, kuriuos pa-

A + A

JONAS JANUSKEVIČIUS,

gyv. 21 Annabelle St., Dorchester (Bostono priemiesty, arti Uphams Corner), mirė Bostono miesto ligoninėje spalio 19 d. Jis buvo 60 metų amžiaus. Paėjo Veprių parapijos. Amerikoje pragyveno 40 metų. Paliko dideliame nuliudime žmoną Domicelę, dukterį Oną ir sū- nus Joną ir Juozą, pastarasis yra karo laivyne.

Laidojamas iškilmingai antradienio rytą, spalio 23 d., 9 val. iš Šv. Petro lietuvių par. bažnyčios Naujos Kalvarijos kapuose.

A. a. Jonas Januškevičius ir jo šeima buvo ilgamečiai LDS organizacijos nariai ir "Darbininko" skaitytojai. Jis yra buvęs "Darbininko" namų prižiūrėtoju. Kaip velionis, taip ir jo visa šeima yra nuoširdūs katalikiškų į- staujų rėmėjai ir veikėjai.

Likusiai a. a. Jono Januškevičiaus šeimai, LDS Centro Valdyba ir "Darbininko" vadovybė reiškia gilią užuojautą šioje nuliudimo va- landoje. Lai velionio Jono vėlei Dievas sutei- kia amžiną ramybę danguje!

laik darbymečio, atnešti darbi- ninkams-kėms "nuovargio pra- salinimui."

Teko girdėti, kad mokyklų principalai darė pareiškimu, kad lietuviams vaikai daugiau drabužių sunėšę, nei lenkams bei graikams laike jų vajuus. Taip pat jie komplimentavę lie- tuvius už geresnę tvarką, kad neužtesę drabužių išrinkimą iš mokyklų.

Laik šio vajuus, Bostonas ta- po supažindintas su Lietuvos žmonių vargaus, su vietos lie- tuvių organizuotumu, jų vadų su- manumu, pasišventimu. Tikiu, kad BALF skyriaus valdyba pa- darys smulkmeniškesnį prane- šimą su stambesnių aukotojų ir pasidarbuotųjų vardais.

Tai buvo istorinis darbas, kurs kartu ne vieną Lietuvos patriotą Europoje pradžiugins, apdengs. Stebėtojas.

Išrinko Tris Atstovus į A. L. Kongresą

Spalio 18 d. įvyko So. Bostono Lietuvių Piliiečių draugijos su- surinkimas. Susirinkimo svar- biausias tikslas buvo išrinkti atstovus į Amerikos Lietuvių Visuotinąjį Kongresą, kuris į- vyks lapkričio 29 ir 30 ir gruod-žio 1 dd., Chicago, Ill., ir in- dorsuoti kandidatą į Bostono miesto mayorus.

Susirinkimas priėmė direkto- rių rekomendacijas: paskyrė Amerikos Lietuvių Tarybai \$100.00 kovai dėl Lietuvos ne- priklausomybės ir išrinko į Kongresą tris atstovus, būtent: adv. Joną J. Grigalų, pp. Albi- ną Nevierą ir Juozą Arlauską.

Dauguma balsų indorsavo William Arthur Reilly, kandi- datą į Bostono miesto mayorus. William Arthur Reilly Rinki- mų Kampanijos lietuvių divizio- jus pirmininku yra So. Bostono Lietuvių Piliiečių draugijos pi- rininkas, adv. Jonas J. Griga- lus.

TYKUS VAKARS

Tykus vakars, gražus, žvaigždžių pilnas dangus, Mėnuo šviečia, vaikščiot kviečia Po Nemuno krantus.

Nemunėli gilus, Tavo veidas tamsus, Vilnys blaškos, vanduo taškos, Kodėl tu toks neramus?

Ar tau gaila krantų, Gėlėmis išpintų? — Kai jau rengia, žemę dengia Žiema rūbu baltu.

UŽSIAUGO

- Užsiaugo obelėlė Beržyne, (2)
- Susikrovė sau žiedelį Baltaji. (2)
- Ir pražydo obelėlė Beržyne, Užsimezgė obuolėliai Žalieji.
- Ir nunoko obuolėliai Raudoni.
- Ir atėjo ten pulkelis Jaunimo.
- Nusiraškė obuolėlius Raudonus,
- Ir suvalgė jaunimėlis Saldžiusius.

MASKOLIŠKOJI RYGA

New York (LAIC) — 000 hektarai žemės. Labai Mėnraštis Drauga Vests deda platų pranešimą apie maskolišką valdžią Latvi- joje.

"Tiktai žemesnieji pa- reigūnai yra latviai. Rygos ir Liepojos uostų, bei Latvijos geležinkelių virši- ninkai yra maskoliai. Lat- vijos kompartijos gen. se- kretorius yra Lebedov. Gelžkelių direktorius — pulk. Kuzminov, Latvijos Banko valdytojas — Glun- ckij, žemės ūkio komisa- ras — Tomišev, vyriausias agronomas — Mokrov, Rygos radiofono viršininkas Sergej Krasnopjorov.

Senukas Kirchenšteinas vėl gavo Vyriausio Sovieto Prezidiumo Pirmininko vietą, gi Prezidiumo sekre- torium paskirtas K. Prie- že. Betgi šis Prezidiumas atlieka tik medalių dalini- mo funkcijas. Latgalėje vyriausias vietas užima Kalman, ispolkomo piri- ninkas Kostrigov, desiat- nikai Černova, Prusakov, Kirakova ir kiti.

Radiofono programą už- pildo rusiškos paskaitos, rusiškos dainos ir muzika. Mokslo įstaujų vedėjais paskirti diletantai. Kino teatrai rodo išimtinai Ma- skvos filmas. Valstybinė leidykla leidžia išimtinai vertimus iš rusų kalbos. Latvių kalba vadinama "naričije" — "tarmė". Iš- kilmingai švenčiama bir- želio 17 d. kaipo "išlaisvi- nimo sukaktis".

Rygoje leidžiami du di- deli dienraščiai: Soviets- kajā Latvijā ir Cynia (Kova). Pusė straipsnių yra vertimai iš Maskvos 'Prav- dos'. "Cynia" perėmė 'Bry- vos Zemes' ir 'Tėvijos' spaustuves. Be to leidžia- mi du leidiniai latvių kal- ba; savaitraščiai "Makslā un Literatura" ir "Agita- tors un Propagandists". Atnaujintas ir literatūros mėnraštis "Karogs".

Sanitarijos inspekto- rium paskirtas Samodu- rov. Oficialiai skelbiama esą sukurta 30 sovchozų. Ry- goje sukurta audimo tro- stas, Oktos žirgyne tėra 90 arklių, — bet gi labai trūksta arklių ir traktorių sovchozams.

Neišdalintų žemių fon- dą nutarta išskirstyti — pi- rmoje eilėje Raudonosios Armijos invalidams. Pava- sario sėja buvo labai suve- luota ir apsėta tiktai 48,-

Laikrodis Išdavė

Vienas aukštas kariškis turėjo gražų auksinį laik- rodį. Tai pamatęs papras- tas kareivis išigėidė tą lai- krodį pavogti. Po kurio lai- ko kariškis pasijuto nebu- turįs savo laikrodžio — žadintojo. Įtarė vieną sar- gybinį. Bet kad geriau su- gautų vagį, liepė šaukti budėjusius tą dieną karei- vius iš eilės į savo kamba- rį ir kiekvieną apklausinė- djo, ar nerado kas jo laikro- džio. Pagaliau atėjo ir kal- tininkas. Vos karininkas ėmė klausinėti, kareivis ė- mē kryžiuotis ir keiktis, kad jis nieko nežinaš ir jo- kiuo laikrodžio nematęs. Tuo metu jo kišenėje pasi- girdo laikrodžio mušimas ir čia pat išdavė vagį.

IVAIROS SKELBIMAI

LAIŠKAS IS LIETUVOS
Juozui Kasparavičiui, 313 arba 373 W. 4th St., So. Boston, Mass. Paštas nesuranda. Kreip- kitės "Darbininke".

PARSIUDODA su namu arba be namo Bučernė ir Grosernė. Biznis išdirbtas per 20 metų. Per metus daroma apyvartos apie 100 tūkstančių dolerių. Sa- vininkas išeina poilsui. Geras pirkinis. Atsišaukite tuojau — STA. 9513. (19-23-26)

REBEKALINGA finišerkos, moterys ar merginos. Patyri- mas nereikalingas, mes išmo- kinsime. Darbas pastovus. Pra- šoma kreiptis: Kingston Cloth- ing Co., 383 Albany St., Bosto- ne ant 3 lubų arba šaukite: G. Petrauską po 6 val. vakare — GENeva 1208. (26)

PUIKU NUO STRENŲ GELOS
Maloniam palengvi- nimui bandyk ši švartų, nauja patik- rinta būda atliuo- suot paprastą strē- nų gelį. Tik užkei- v i e n ā Johnson's BACK PLASTER! ant pat skaudamos vietos. Švelnus jo vaistai palen g v a SILDŲ jum nugarą, sujūdina kraujo apytaką, skaido jo prtvinimą, lengvi- na skausmą, šilta multino priedanga laiko šilima vidų, šaltį lauke — duoda nuolatinę atramą autiesi puikiai! Reikalauk TIKROJO Johnson & Johnson pagaminto. Arčiausioj vaisti- nėj.

JOHNSON'S BACK PLASTER
APKALKITE NAMUS SINGELIAIS — NEREIKES JŲ MALIVOTI Dėl platesnių informacijų pašaukite H. S. TITELBAUM
Tilo Roofing Co., Inc.
District Manageri
1576 BLUE HILL AVE., MATTAPAN, MASS.
Tel. Blue Hills 8400

S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBININKĖ Lietuvių Graborius ir Balsamuotojas Turi Notaro Tėleses
254 W. Broadway SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUTH Boston 2590
Sūnaus gyvenamoji vieta — 838 Dorchester Ave. Tel. COLUMBIA 2537

CASPER HOME
187 Dorchester Street South Boston, Mass.
Joseph W. Casper (KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius Ir Balsamuotojas NOTARY PUBLIC Patarnavimas Dieną ir Naktį Kopyčia Šermenimis Dykal Tel. SOU Boston 1437 SOU Boston 3960

ZALETSKAS FUNERAL HOME
564 East Broadway SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas Graboriai Ir Balsamuotojai Patarnavimas dieną ir naktį Kopyčia Šermenimis dykal NOTARY PUBLIC Tel. SOU Boston 0815 SOU Boston 2609

Užsisakykite Toniko Pas Mus
Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.
Kainos prieinamos.
Myopia Club Beverage Co.
Grafton Ave., Islington Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Draugijų Valdybų Adresai

- LIETUVOS DUKTERŲ DR. JŌS PO GLOBIA MOTINOS SVĖ.**
Pirmininkė — Eva Markšenė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirmininkė — B. Gallūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — B. Cunienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway—1864-W.
Izdininkė — Ona Stantulitūtė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Migūdienė, 945 E. Broadway, S. Boston, Mass.
Kasos Gl. — Elžbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare. Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininką.
- SV. JONO EV. BL. PASALPINES DRAUGIJOS VALDYBĀ**
Pirmininkas — Juozas Švagzdys, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleika, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Glinckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Izdininkas — Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zalkis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus, kas tre- čią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salė, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Literatūros Skyrus

Veda — Antanas Vaičiulaitis

A. Merkelis

VYSKUPAS MOTIEJUS VALANČIUS

Vysk. Valančius — Rašytojas

(Tęsinys)

Valančius gerai mokėjo žemaičių tarmę. Vartojo savo raštuose daug retų, šiandien jau išnykusių ar baigiančių nykti žodžių. Pavyzdžiui: kiurnėti, guviai, (vikriai), sužėlėti, rubūlis, lygauti, džūtis, (džiova), įkapės, ašvienis (darbinis arklys), prikšnis (pelenai su žarijomis), sėdėti poblaku (sėdėti ant žemės kojas ištiesus), šiekštas (ilgai vandeny mirkęs medis), pakutra ir daug kitų. Tokie žodžiai pajvairina kalbą ir padeda tiksliau pasakyti mintį.

Tokiu būdu matom, kad Valančiaus kalba labai graži, lengva, žmonėms suprantama. Teisingai sako mūsų rašytoja Sofija Čiurlionienė, kad Valančius "nemokė apie kalbos gražumą ir brangenybę, bet paliko savo kalboje tokių turtų, kad... aukščiausioj vietoj turime pastatyti jo knygetes ir knygas". Ar jis, nežinodamas, tai darė? Jis žinojo, ir labai gerai, ko vertas kiekvienas jo žodis, nes nepatenkinamiems kai kurtais šiurkštesniais išsitarimais, atsakydavęs: "ką parašiau, tai parašyta", arba "turiu užrašyti, nes kitaip gali juk pražūti". Vadinasi, Valančius jautė, jog ateis laikai, kada lietuviai mokslininkai ir kalbininkai naudosis tais jo paliktais turtais. Taip ir įvyko.

Valančius ne tik pats daug rašė, bet ir kitus ragino tai daryti. Ypač ragino kunigus rašyti lietuviškai žmonėms dvasinio turinio knygeles. Vėliau ne vienas kunigas, norėdamas įtikti vyskupui, rašinėjo jam lietuviškai, arba nusiųsdavo savo parašytąją knygelę. Užsiliko dargi nuomonė, jog iš Valančiaus galima būtų gauti geresnę vietą, parašius lietuvišką knygetę, o užrūstintą vyskupą numalšinti lietuviškai parašytu laišku.

Valančius anais laikais buvo didžiausias lietuvių veikėjas. Aplink jį spietės visas kultūrinis lietuvių judėjimas. Jis rūpinos ant-

ru kartu išspausdinti kai kuriuos senesnius lietuvių raštus. Viename laiške Daukantas rašo: "Kun. Daukšos be mudviejų niekas neišspausdins. Kad pralobčiau, gyventumėm iš pusės ir įkurtumėm žemaičių Akademiją, ką duok, Dieve!" Tiesiog reikia stebėtis, kiek daug dirbo ir kiek svajojo apie naujus didelius darbus tie du žemaičių dvasios galiūnai!

Taip plačiai įsivareję kultūrinį ir švietimo darbą, Valančius norėjo įsteigti lietuviškąjį laikraštį, kuris mokytų ir šviestų žmones. Ieškojo jau jam bendradarbių. Buvo padavęs ir prašymą Rusų valdžiai leidimui gauti. Bet valdžia, deja, neleido.

Tą gražią Valančiaus svajonę įvykdė daugiau, kaip po dvidešimties metų, tiktai d-ras Jonas Basanavičius, kai 1883 m. išleido Ragainę (Prūsų Lietuvoj) "Aušrą". Bet Valančius savo darbais, galima sakyti, pramynė takus tautiškam lietuvių atgimimui, kuris sparčiai pradėjo kilti nuo "Aušros" laikų.

1864 m. spauda lotyniškomis raidėmis buvo mums uždrausta. Rusai pradėjo leisti lietuviškąsias knygeles "graždanka" (rusų raidėmis). Jie kreipėsi į Valančių prašydami duoti aprobatą (sutikimą) dvasinio turinio knygoms, parašytoms rusų raidėmis. Valančius kažkaip vienai davė. Tačiau greit susizgribo, jog tai rusų pinklės lietuviams rusinti ir pravoslavinti. Tuoj tad pradėjo smarkiai kovoti su tokiomis rusų žabangomis. Kadangi Lietuvoj ir Rusijoje lietuviškų knygų lotyniškomis raidėmis negali-

AUDEJA

Suk, sesule, tamprius nytis —
Drobę ausime abu...
Mes nakties karaliai, vytys,
Mes — smūtkeliai tarp žiedų...

Aš apmesiu, tu atausi,
Tu staklėse, kaip laukuos: .
Drobėn — žiedą mylimiausia,
Dūšią — žydinčius sapnuos.

Balys Sruoga.

MANO KELIAS

Mano kelias nuolatinis,
Aukso kryžiais nustatytas...
Gražutėlis, deimantinis;
Jį nutiesęs sauliu tiltas.
Žvaigždės šviečia, žvaigždės veda, —

Pro ilgėsių kolonadas,
Pro sietyņu baliustradas,
Ten, kur laukia
manęs Vadas.

Mano kelias safyrinis,
Aušrų rožėmis suvaidėtas...
Zengia mintys nuloatinės,
Lydi protas atsėdėjęs.
Meilės rūbes blauda, šlama,
Nauji hėmėnėi dielei gema,
Arfas dūzgia
šventą gamą,

Mano kelias ilgų tolių,
Aukštų siekių medžiai kylo...
Dienų žingsniai bėga šuoliu;
Širdis neša Jam kodylą.

Žvaigždės šviečia, žvaigždės veda —

Pro ilgėsių kolonadas,
Pro sietyņu baliustradas,
Kur pasitiks
mane Vadas.

Tenai baigsis mano kelias,
Aukso kryžiais išdabintas;
Skirs man Vadas mano dalią —
Sunkiame kely išmėgintą.
Einu, skubu, rūbas šlama...
Maldų ugnys sieloj gema;
Širdis neša Jam kodylą,
Pas Jį kelias
saulėmis kylo.

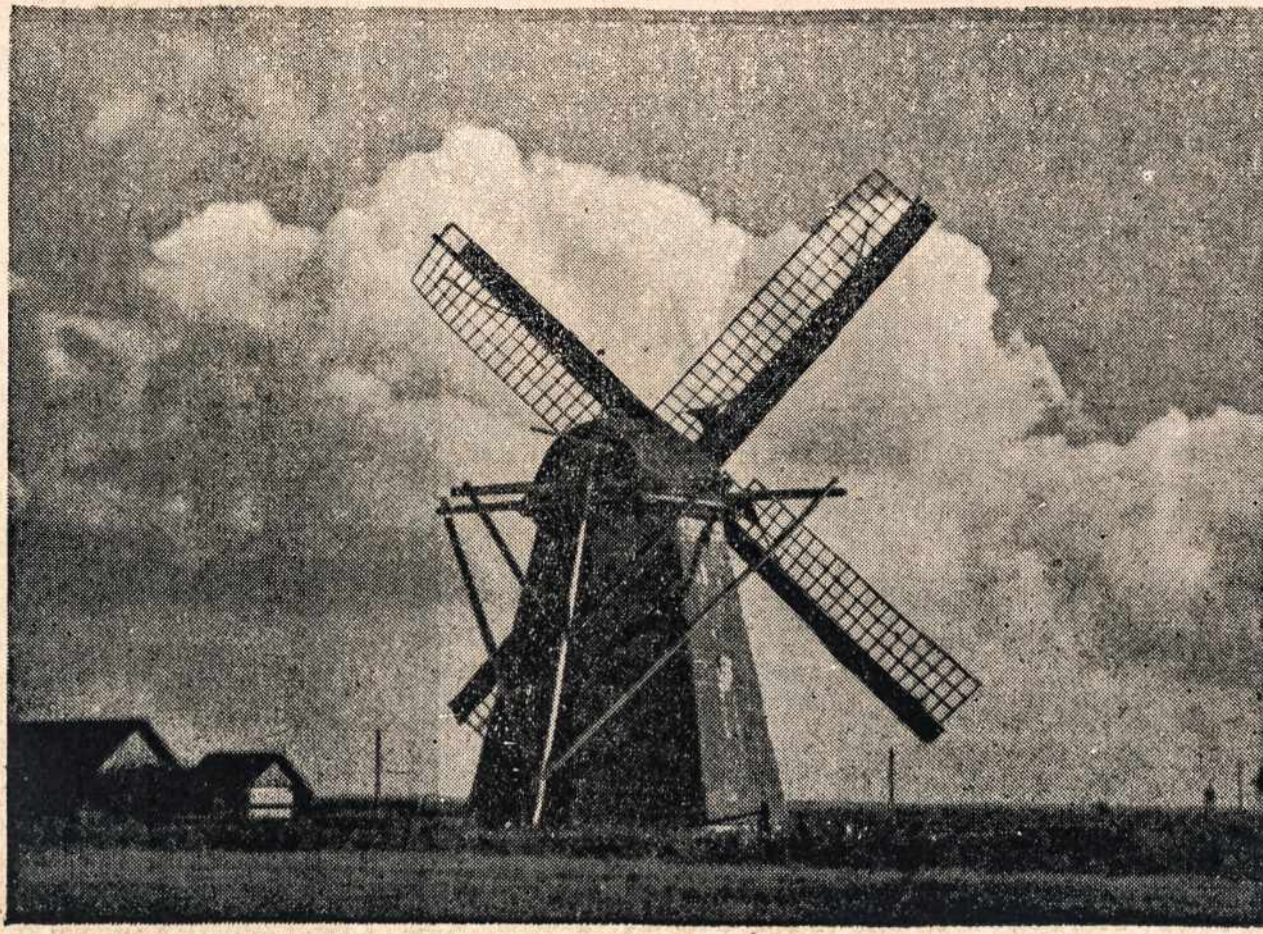
Marija Aukštaitė.

ma buvo spausdinti, tai Valančius jų spausdinimą perkėlė į Prūsų Tilžę. Ten išspausdintos lietuviškos knygos buvo slaptai gabenamos į Lietuvą ir platintos. Žinoma, Rusų valdžia, kiek beįstengdama, persekiojo platintojus ir juos smarkiai baudavo. Tačiau prūsines knygas vis labiau plito. Tai vis veikė galingoji vyskupo dvasia.

Baigiant reikia dar pažymėti didelį vyskupo Valančiaus žmonių meilę ir gailingumą. Kun. (vėliau Seinų vyskupas) Antanas Baranauškas, padėdant velionies vyskupo kūną Kauno katedroj ant katedralko, 1875 m. gegužės mėn. 20 d., tarp kito, taip apie vysk. Motiejų pasakė: "Gailingumą per visą gyvenimą rodė, teikdamas gausių pašalpų. Alkanus penėjo, trokštančius girdė, nuogus apvilko. Kas neatmena bado metais tu minių, kurios kasdien rinkosi apie jo butą ir niekados nenuėjo nesušelptos? Arba nepaprastų šalčių metu kas užmirš tas minias skurdžių, jo apvalksptomų drabužiais? Jo butas buvo tik prieglauda neturčiams, visokiais reikalais iš tolimų kraštų atvykusiems. Ne vienas išisomis savaitėmis ten gyveno ir iš jo stalo mito."

Visa vyskupija Valančių pažinojo, gerbė ir mylėjo. Jis paliko neišdildoma atminimą žmonėse. Ir šiandien jis mūsų žmonėse atmenamas ir su pagarba minimas. Mokslinė literatūra apie jo laikus, asmenį ir darbus kas kart auga. Jo raštai persnausdinami. Jo vardu vadinamos kultūros įstaigos. Jam statomi paminklai. Taip ir turi būti. Garsųjų žmonių vardai minimi amžiais.

(Bus daugiau)

Tipiškas Lietuvos vienkiamio vėjinis malūnas. Tai išmintingojo liecuvio užkinkymas nemokamos gamtos jėgos ir jos išnaudojimas.

LAIŠKAI IŠ NEW YORKO

1. Centraliniam Parke

Likimas mane apgyvendino už poros žingsnių nuo Centralino Parko New Yorke. Kiek parkas turi ilgio ir pločio, nesu išmatavęs, tik žinau, kad tai labai didelis žemės plotas, uolų, medžių ir ežerėlių vieta pačioje miesto širdyje.

Žingsnis po žingsnio ėmiau tyrinėti savo apylinkę. Pirmiausia susidūriau su voverėmis. Jų pilna parko medžių šakose ir ant žemės. Jos čiaška, vaikosi viena kitą ir, papūtusios uodegas, žiūri, ar tu nenu-mėsi joms riekšutę. Vienoj vietoj pamačiau jų net šešias, sutūpusias aplink seną žmogų. Jos laukė, ką gi, gūžius papūtę, abejingai ištrauks iš kišenės.

Vikrios ir greitos, jos yra amžinas džiaugsmas vaikams. Jų laimė aukščiausiai pakyla, kada žvėrukas pribėga ir iš jų marukus pirštų išsikrapšto žyčią ir čia pat, ant uodegos atsitūpęs, jį glaudenasi.

Smaikščios ir gražios, saulėje židruodami plunkvoverės visur šmižinėja. Dabar, rudenį, jos jau ren-giasi žiemai, ir ne vienos jų skrandulė atrodo lyg ant jo smiliaus piršto atsi-

pražilusi, o jos pačios tartum tingiau laksto ir šokinėja iš šakos į šaką.

Centraliniam Parke voverė yra bemaž naminis gyvulėlis, prijūkęs prie žmogaus.

Bet aną dieną pastebėjau senelį, kuris norėjo negalimo dalyko: jis bandė prisivilioti žvirblius.

Kaip žinote, žvirbliai yra skeptikai ir realistai. Jų gyvenimas nėra lengvas, ir jiems sunkiai reikia užsidirbti duonos trupinį. Tai juos išmokė niekuo nepasitikėti, nė žmogum.

Tas senelis stovėjo prie krūmo ir savo saujoj rodė žvirbliams grūdų. Jie betnyvą žmogų. Jos laukė, ką gi, gūžius papūtę, abejingai ištrauks iš kišenės.

Aš tariu sau: "Nebijok, žvirbliai ne toki kvaili"... Už keliasdešimt žingsnių pamačiau kitą vyrą lesinant karvelius. Jų čia daug. Jie vaikščioja, dailiai kaklus linkiodami ir nesiantino prie jo delno.

Sis lesintojas buvo ištėjęs ranką su grūdais. Štai ant jo smiliaus piršto atsi-

KAS BUS

Kas bus, močiute, kas bus,
Kas bus, širdėle, kas bus:
Ibėgo peliukė
Į margą skrynukę,
Oi, kas bus?

Tas bus, dukrele, tas bus,
Tas bus, dukrele, tas bus:
Atneški kačiukę,
Sugaus tą peliukę,
Oi, tas bus.

Kas bus, močiute, kas bus,
Kas bus, širdėle, kas bus,
Ilyndo zuikelis
Į rūtų darželį,
Oi, kas bus?

Tas bus, dukrele, tas bus
Tas bus, jaunoji, tas bus:
Paleisiu kurtelius,
Sugausiu zuikelį,
Oi, tas bus.

tūpė karvelis, stipriai apsikabino ir pradėjo lesti. Sakoma, kad New Yorkas, Chicago ir Atlanta yra didžiausi žudikų miestai Amerikoje. Tačiau veizėkite, kokių švelnių ir idiliškų atsitikimų čion esti!

Šiame parke galite rasti net paukščių šventovę, kur netrukdomi savo dienas leidžia plunksnuočiai, kiek jiems patinka čiulbėdami, skraidydami ir, kas tam sutvertas, po ežerėlį nardydami.

Čia pat esama ir stambių žvėrių. Zoologijos sodė, tam vaikų rojui, niūrna meškos, piktomis akimis tave palydi tigras, leopardai ir iš tavęs šaiposi beždžionės. Šios yra nepatvaraus charakterio. Čia jos ramiai sėdi, kažką voga, ir staiga jas apima pasiutimas: jos pradeda baidytis žmonių, daužytis, rėkti, tiesiog iš galvos eidamos.

Toliau keliaudami šio parko takais, jūs užeisite paminklų, kur poetai ir švėtimų žemių išradėjai žvelgia į dangoraižius, kylančius padangėse.

Vienoj vietoj aptikau savo tautiečio, brolio lietuviuo statulą. Jį čion pastatė šią vasarą, ir ne mes, bet lenkai, nes, matote, per šimtus metų mūsų žemės žmonės valdė lenkus iš Krokuvos ir Varšuvos.

Nieko tame paminkle nėra užsiminta, kad Jogaila būtų buvęs lietuvis. Jis ten pažymėtas kaip Lenkijos karalius. Vidurinės Europos suvienytojas ir Žalgirio nugalėtojas. Istorikai su pirmuoju Jogailos titulu sutiko, bet antroji ir trečioji garbė, jam pamin-

kle priskirta, jau yra aiškus praeties knygų iškraipymas ir savotiškas pasipūtimas.

Rankos mostelėjimu pasveikinau savo broli lietuvį ir tariu: "Matai, buvai tu kadaise dar lietuviškas pagonis, mūsų girių ir laukų gauruotas meška, o čia nė puse žodžio nepamini, kad tu esi mūsų senos aiščių tautos sūnus."

Apsisukęs nuėjau prie ežero. Daugiausia jame darbo turi jūreiviai. Pasi-samde valtis, jieirstosi, dažniausiai po du vyrišku. Matyt, neporinė diena buvo ar koks kitas prajovas ištiko, kad šią saulėtą popietį laiveluose šalia mėlynų jūreivių uniformų tebuvo tik vienas kitas siomas. Šiaipgi New Yorke moteriškam sutvėrimui alkaniausi būna, kaip tik jūreiviai, atplaukę iš švėtimų vandenų, po daugelio mėnesių mūšiuose ir audrose išbuvę, per kiauras dienas ir naktis, savaites ir mėnesius neregėję mėlynių akių, nudažytų lūpų ir krucinau nulakuotų nagų, jie grabstyte išgrabsto New Yorke smarkuoles.

Bet ar tai buvo tokia netikus diena, ar kas kita...

O gal kaltė reikėtų priskirti šokiams. Matote, už keliasdešimt pėdų groja muzika, ir vaizdingu drabužiu apsivilkęs vyras, rikiuoja poras tam senoviskam kadriui. Skirtomis dienomis Centraliniame Parke ir dar kitose New Yorke vietose žmonės susibėga į aikštes, sodus ir parkus, senovisku būdu pasilinksinti.

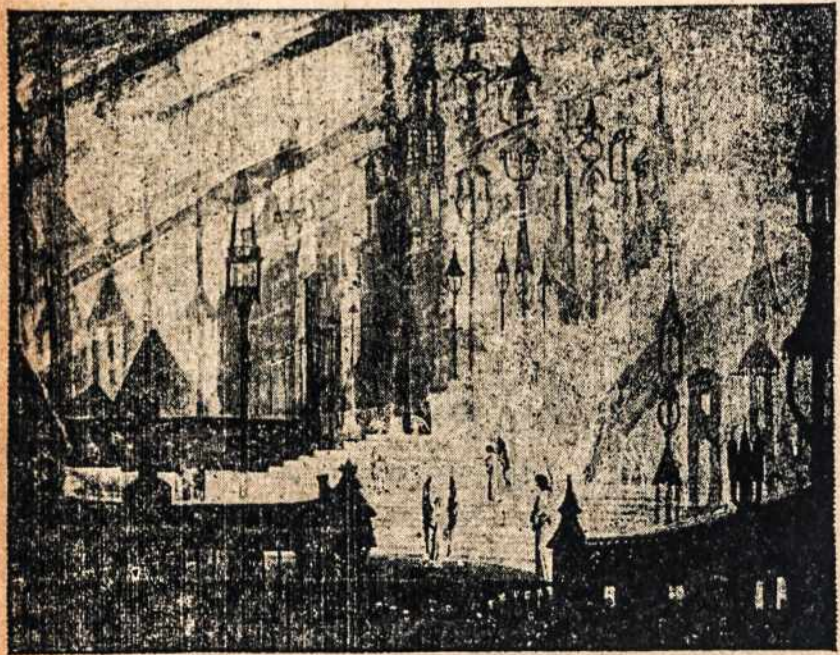
Nūnai jų buvo susirinkę apščiai — jaunų, senų, vyrų, moterų, vaikų, kareivių ir civilių, — visokių jų ten buvo prigūžėję.

Muzika užtraukė kadrių, ir kiek linksmybės nuskambėjo! Pagunda žiūrovams apėmė tokia nenugalima, jog aure net tas šlubas ir plikas ponas išėjo su sa- nos prisiega į aikštę, prisidėjo prie pulko ir ėmė suk- tis. Šmaikščias kojas jis turėjo, nes visus nusilenkimus, apsisukimus ir trepsėjimus jis išdarinėjo neprasčiau už tas jaunas poras. O kai jau užtraukė Virginijos Suktinį, tai visų kulnys ir suknelės tiesiog skriste skrido oru.

Taip New Yorkas, susibėgęs šion aikštėn, linksminosi senovinių būdu aną paskutinę vasaros dienų popietį.

Aplinkui rūstūs, šalti ir milžiniški į žmones - vabalus žiūrėjo New Yorke dangoraižiai.

Antanas Vaičiulaitis.

Lietuvos menininko piešinys — Rojus. Jo originalas pieštas spalvomis ir buvo laikomas, rodos, Kaune Čiurlionier Galerijoj.

Margaret O'Brien, 7 metų žymioji Hollywoodo artistė - žvaigždė, pasirengusi va- karinei maldai.